БАҲОРГИ ҲАРАКАТ—КУЗГИ БАРАКАТ!

МАРТ—ЭКИШГА СИФАТЛИ ТАЙЁРЛАНИШ ОЙИ

Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасининг далаларни чигит экишга тўла ва сифатли тайёрлаш ойлигини ўтказиш юзасидан белгилаган тадбирлари

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VI пленуми қарорида суғориладиган ерлардан тўла фойдаланиш, пахта далаларини чигит экиш мавсумига ўз вақтида ва сифатли қилиб тайёрлаш ҳамда ҳар гектар ерда керакли миқдорда кўчатлар бўлишини таъминлаш масалаларига катта эътибор берилди. Ўтган йиллардаги тажрибалар шуни кўрсатдики, кўпчилик хўжаликларда ерларни чигит экиш мавсумига тайёрлаш ишлари пайсалга солинганлиги туфайли экиш кампанияси кечикиб кетди, экиш арафасида тупроқ сифатсиз ишланди, кўчат ола униб чиқди ва оқибат натижада ҳосилдорлик пасайиб кетди. Қатор колхоз ва совхозларда далаларни экишга тайёрлаш юзасидан қилинадиган ишлар март ойида эмас, апрель ойида амалга оширилди. Бунинг натижасида экиш арафасида тупроқ сифатсиз ишланди ва экиш ишларининг суръати сунъий равишда сусайиб кетди.

Агар март ойида ҳамма далалар бороналанмаса, кафтдек қилиб текисланмаса, намни кўпайтириш учун яхоб суви берилмаса, шўрҳоқ ерлар сифатли қилиб ювилмаса, тупроқ ўғитга тўйдирилмаса, ёввойи ўтларнинг илдизлари битта қўймай териб олинмаса ва қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши зарур тадбирлар амалга оширилмаса апрель ойида бу ишларга қўл тегмаслигини ҳар бир деҳқон жуда яхши тушунади.

Илгариги йиллари кўпчилик хўжаликлар суғориладиган ерлардан хўжасизларча фойдаланганликлари, карта чеккалари, эски кераксиз йўллар ва ариқларни ҳайдамасдан, у ерларга чигит экмасдан шундайлигича қолдирганликлари натижасида катта зарар кўрдилар. Ўтказилган текширишлар шуни кўрсатдики, айрим колхозларда суғориладиган ерларнинг 5 процентидан 8 процентигача ҳайдалмай, чигит экилмай бўш қолиб кетган. Оқибатда шунча процент миқдордаги пахта кам етиштирилган.

Ана шуларни ҳисобга олиб биз, Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасидаги колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳамда мутахассислари ишлаб чиқариш кенгашида чигит экишга тайёргарлик ишларининг аҳволини танқидий нуқтаи назардан таҳлил қилиб чиқдик. Март ойини — ерларни чигит экишга тайёрлаш ойи деб эълон қиламиз. Март ойида амалга ошириладиган тадбирларимиз қуйидагича:

1. Ўн кунлик муддат ичида шудгор қилинган майдонларнинг ҳаммасини бороналаш. Гектарларнинг тўла бўлишини таъминлаш учун ҳамма далаларнинг бурчакларини ҳайдаш ва ерга-ер қўшиш, кераксиз йўллар ва ариқларни йўқотиш, тракторларнинг унумли ишлашига тўсқинлик қиладиган дарахтларни кўчириб ташлаш.

2. Шу йилнинг 20 мартига қадар хўжаликларда мавжуд бўлган ер текислайдиган механизмлардан унумли фойдаланган ҳолда ер текислаш ишларини тўла туғаллаш.

3. 10 мартдан кечикмасдан ҳамма хўжаликларда суғориш шохобчаларини сув равон оқадиган қилиб тозалаш. Бу ишларга керакли миқдорда колхозчилар, совхоз ишчилари ва техника воситаларини жалб этиш.

4. 20 мартга қадар 1500 гектар ернинг шўрини ювиш. 1 апрелгача эса 5 минг гектар ерга яхоб суви беришни туғаллаш. Шўри ювилган ва яхоб суви берилган ерларнинг тупроғи етилиши биланоқ бороналашни бошлаб юбориш.

5. 1 апрелга қадар 14 минг гектар майдондаги ёввойи ўтларнинг илдизларини териб олиш. Бу ишга 7 минг киши ва мавжуд техника воситаларини жалб қилиш.

6. Шудгорлашдан олдин ўғитланмаган участкаларга экиш арафасида тупроқни ишлаётган пайтда фосфорли, калийли ва азотли ўғитлар солиш. Бу ишда осма культиватор—ўғитлагичлардан унумли фойдаланиш.

7. Кузги қурт билан зарарланган далаларга экиш арафасида мутахассисларнинг тавсияларига мувофиқ гексохлоран сепиш.

8. 25 мартга қадар тракторчиларни ва квадрат-уялаб чигит экадиган агрегатларнинг 816 кишидан иборат экипажларини тайёрлаш ва қайта тайёрлашни тамомлаш.

Биз юқорида кўрсатиб ўтилган ана шу тадбирларни март ойида тўла амалга оширамиз ва 1 апрелга қадар пахта далаларини чигит экиш мавсумига тўла тахт қилиб қўямиз. Апрель ойининг биринчи беш кунлигида ерларни бороналаш, мола бостириш ишларини кучайтириб, чигит экишни кенг кўламда бошлаб юборамиз, бу муҳим ишни қисқа ва энг яхши агротехника муддатларида амалга ошириш учун барча имкониятларни ишга соламиз.

(Бу тадбирлар Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармаси колхоз-совхозларининг раҳбарлари ва мутахассислари иштирокида бўлиб ўтган кенгашда ишлаб чиқилди).

Ўзбекистон КП Тошкент қишлоқ область комитетида

Тошкент қишлоқ область партия комитетининг бюроси Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасининг далаларни чигит экишга тўла ва сифатли қилиб тайёрлаш ойлигини ўтказиш юзасидан белгилаган тадбирларини кўриб чиқиб, ҚАРОР ҚИЛАДИ:

Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасининг далаларни чигит экишга тўла ва сифатли қилиб тайёрлаш ойлигини ўтказиш юзасидан белгилаган тадбирлари маъқуллансин.

Март ойи 1963 йилда мўл ҳосил олиш учун ерларни чигит экишга тўла ва сифатли тайёрлаш ойлиги деб эълон қилинсин.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармаси, партия комитетлари ҳамда ишлаб чиқариш бошқармаларига далачилик бригадалари ва совхозларнинг бўлимларида бўладиган кенгашларда Оққўрғон райони пахтакорларининг далаларни экишга тайёрлаш юзасидан бошлаган ташаббусини муҳокама қилиш, ерларни экиш мавсумига пухта тайёрлаш, чигит экишда ҳамма майдонлардан тўла фойдаланиш юзасидан конкрет тадбирларни ишлаб чиқиш топширилсин.

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

10-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 46 (2337).

6 МАРТ ЧОРШАНБА 1963 ЙИЛ

БАҲОСИ 2 ТИЙИН

Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги Карл Маркс номли колхозда кўклам экиш кампаниясига тайёргарлик тугалланай деб қолди. Сиз суратда колхоз механиги К. Раҳимовнинг (чапда) механизатор Ҳ. Алимов билан ремонтдан чиқарилиб, тахт қилиб қўйилган агрегатларни сўнгги бор кўздан кечираётганини кўриб турибсиз.

В. Салов фотоси.

Сўнгги ахборот

ШАҲАР ЕР БИЛАН ЯКСОН БЎЛДИ

ТРИПОЛИ, 5 март. (ТАСС). Ливиядаги қадимги Барк шаҳри 21 февралдаги зилзила натижасида вайрон бўлган эди. Шаҳар доирасида ер қимирлаш давом этмоқда. Кеча яна бир марта ер қаттиқ қимирлади. Тебранишларнинг давом этиши натижасида Баркдаги омонат турган бинолар деярлик ер билан яксон бўлди.

Тупроқнинг ҳолатини ўрганиш ҳамда вайрон бўлган Барк ўрнига янги шаҳар қуриш учун сейсмик нуқтаи назаридан хавфсизроқ жой танлаб олиш мақсадида ҳозир Барк районида геологик тадқиқотлар олиб борилмоқда.

ОАСЧИЛАР УСТИДАН ҲУКМ ЧИҚАРИЛДИ

ПАРИЖ, 5 март. (ТАСС). Кечаси махсус ҳарбий трибунал «махфий қуролли ташкилот» аъзолари бир группасининг иши устидан ҳукм чиқарди. Ана шу кишилар ўтган йил ёзида Франция президенти де Голлга суиқасд қилишга уринган эди.

Суиқасднинг асосий қатнашчиларидан олти киши (шу жумладан уч киши сиртдан) ўлим жазосига ҳукм қилинди. Айбдорлардан уч киши (булардан ҳам иккитаси сиртдан) умрбод турма қамоғига, қолган беш судланувчи 3 йилдан тортиб 15 йилгача турма қамоғига ҳукм қилинди.

ЛУМУМБА ҚОТИЛЛАРИ ЖАЗОГА ТОРТИЛСИН!

НЬЮ-ЙОРК, 5 март. (ТАСС). Гананинг БМТдаги доимий вакили Алекс Квейсон—Секки кеча Хавфсизлик Кенгашининг раиси Жералдо де Карвальо Силосга мактуб юбориб, Конгонинг собиқ бош министри Патрис Лумумба қандай вазиятда ўлдирилганлигини қайта текшириш учун Кенгашнинг навбатдан ташқари мажлисини чақиришни илтимос қилди.

Лумумба ва унинг сафдошлари ўлимининг тафсилотларини текширган БМТнинг махсус комиссияси Хавфсизлик Кенгашининг 1961 йил февраль ойида қабул қилинган қарорига асосан тузилган эди. Комиссия составига Бирма, Эфиопия, Мексика ва Того вакиллари кирган эди. 1961 йил ноябрь ойида комиссия БМТ муҳокамасига доклад тақдим қилди. Бу докладда турли ҳужжатлар ва гувоҳликлар асосида Лумумбанинг ўлдирилганлиги учун масъулият Катанга «президенти» Чомбе зиммасига тушганлиги исботланган эди.

Махсус комиссия доклади юзасидан Хавфсизлик Кенгаши ҳам, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳам ҳеч қандай таъсирли чоралар кўрмади.

ТАШАББУС КЕНГ ҚУЛОЧ ЁЙСИН

Улуғ Советлар Ватанида меҳнат совет кишиларининг шон-шараф ва қаҳрамонлик ишига айланган. Киши меҳнат билан улуғ! Ҳалол меҳнат қилсанг, шуҳрат қозонасан, бутун эл-юрт, Ватан, партия сени шарафлайди, ҳурматлайди. Меҳнат билан киши бахтиёр, турмуши фаровон. Шунинг учун ҳам совет кишилари давлат ва халқ манфаатларини ҳамма нарсадан юқори қўйиб, коммунизм улуғ ишининг тантанаси йўлида жон куйдириб меҳнат қилмоқдалар, ватанпарварлик намуналарини кўрсатмоқдалар.

Бу соҳада оддий ўзбек қизи, механизатор Турсуной Охунованинг бошлаган янги ватанпарварлик ташаббуси диққатга сазовордир. Турсуной Охунова ўтган йили ҳар гектар ердан 45 центнердан «оқ олтин» етиштирган мўл ҳосилчи бригададан кам ҳосил олаётган бригадага ишга ўтишга, 1963 йилда 81 гектар майдоннинг гектаридан 30 центнердан ёки ўтган йил бригада шу майдонда олган ҳосилга нисбатан деярли икки баравар кўпроқ пахта етиштиришга аҳд қилди. Бу ҳақиқатан ҳам чинакам ватанпарварлик, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш намунасидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қишлоқ хўжалик бюроси Турсуной Охунованинг ташаббусини тўла маъқуллади. Область партия комитетларига ва ишлаб чиқариш бошқармаларининг партия комитетларига Турсуной Охунова ташаббусининг ватанпарварлик моҳиятини, катта хўжалик-сиёсий аҳамиятини тушунтириш ва кенг оммалаштириш вазифаси топширилди.

Қолоқ бригадаларни илғор бригадалар даражасига кўтариш пахта ҳосилдорлигини оширишнинг муҳим резервидир. Бу ҳаракат бевосита ишлаб чиқариш бригадасидан бошланганлиги ҳам бежиз эмас. Зотан, ҳосилнинг тақдири кўпроқ ишлаб чиқариш бригадасига боғлиқдир. Ҳосилдорлик, механизация, айниқса пахта териш машиналарининг унумли ишлашидан ишлаб чиқариш бригадалари кўпроқ манфаатдордир. Агар биз областимиздаги қолоқ бригадаларни юқори ҳосилли бригадага кўтариш тадбирларини кўрсак, қўшимча равишда қанчадан-қанча ҳосил етиштиришимиз мумкин. Бу колхозларга ҳам, колхозчиларга ҳам катта даромад келтирган бўлур эди. Турсуной бошлаган ташаббуснинг муҳим аҳамияти ҳам ана шунда!

Турсуной қолоқ бригадага ўтиб, бригада аъзолари билан биргаликда ҳамма ҳосилни машинада териб олишга қарор қилди. Биз Турсуной Охуновани пахта териш машинасига биринчи бўлиб ўтирган, ўз орқасидан юзлаб ўзбек хотин-қизларини эргаштирган, турсунойчилар ҳаракатининг ташаббусчиси сифатида танийміз. Энди бўлса, бу ватанпарвар қиз қолоқ бригадаларда комплекс механизацияни кенг жорий қилиш ташаббускори бўлиб чиқди. Бу юксак ватанпарварлик, чинакам мардликдир. Ўз шахсий манфаатидан кечиб, моддий жиҳатдан зарар кўрса ҳам қолоқ участкага ўтиб ишлашга қарор берганлик ҳақиқатан ҳам жонкуяр пахтакорнинг, ватанпарвар механизаторнинг меҳнатга юксак коммунистик муносабатда бўлиш намунасидир. Шунинг учун ҳам Турсунойнинг янги ватанпарварлик ҳаракати катта сиёсий аҳамиятга эга.

Давлат манфаатини, жамоат манфаатини ҳамма нарсадан юқори қўйиш, коллектив учун меҳнат қилиш совет кишисининг меҳнатга коммунистик муносабатини, меҳнат кун кўриш воситаси бўлмасдан, балки кишиларнинг шон-шараф ишига, виждон ишига, қаҳрамонлик ишига айланиб қолаётганлигини кўрсатди.

Яқинда Турсуной ишга ўтган Киров номли колхоз 9-бригада аъзоларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Бригада аъзолари донгдор механизатор қизнинг олижаноб ташаббусидан беҳад хурсанд эканликларини изҳор қилдилар. Йиғилишда бригаданинг 1963 йилда гектаридан қандай қилиб 30 центнердан ҳосил олишни таъминлашга қаратилган тадбирлар ишлаб чиқилди. Чигитни квадрат-уялаб экишга ерни тайёрлаш, уруғларни саралаш, техникани тахт қилиб қўйиш юзасидан зарур чоралар белгиланди.

Тошкент қишлоқ область партия комитетининг бюроси ҳам Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, донгдор механизатор Турсуной Охунованинг ватанпарварлик ташаббусини тўла қўллаб-қувватлади. Бу илғор, янги ташаббусни бригадаларда, совхоз бўлимларида ишлаб чиқиш ва уларга жорий қилиш— ишлаб чиқариш бошқармалари ва партия комитетларининг вазифасидир. Ҳозир областимизда Турсунойга эргашиб, қолоқ бригадаларга ишга ўтаётган механизаторлар анчагина бор.

Баҳор деҳқон эшигини тақиллатмоқда. Мевалар оппоқ бўлиб гуллай бошлади. Баҳор нафаси бутун ўлкада кезмоқда. Энди деҳқон қараб ўтирадиган вақт эмас. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган Пленуми ва қишлоқ хўжалик ходимларининг кенгаши бу йилги, етти йилликнинг бешинчи йилида қилинадиган ишларнинг кенг программасини белгилаб берди. Пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашнинг масъулиятли даври бошланди. Кўклам экиш кампаниясига ҳамма нарса тахт бўлсин! Далаларни текислаб, квадрат-уялаб экишга тайёргарлик кўриш, маҳаллий ўғит билан ерни тўйдириш, экипаж аъзоларини, техникани тахт қилиб қўйиш, ариқ-зовурларни тозалаш бизнинг бурчимиздир. Чунки, ҳосил тақдири кўкламга пухта тайёргарлик масаласи билан чамбарчас боғлиқдир. Устлабинскликлар ва янгийўлликларнинг изидан борайлик. Ҳосилдорликни оширишга, резервларни кўпайтиришга ёрдам берадиган энг янги, илғор нарсаларни қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига кенг жорий этайлик!

Мўл ҳосил учун, республикамиз, областимиз шон-шуҳрати учун курашаётган пахтакор ва механизаторлар! Қўлни-қўлга бериб, бир ёқадан бош чиқариб, мўл ҳосил учун курашайлик, КПСС XXII съезди тарихий қарорларини, партиямиз Программасини амалга ошириш учун, коммунистик мўл-кўлчилик учун курашайлик!

Турсуной Охунова бошлаган ажойиб янги ташаббус ана шу улкан вазифаларимизни амалга оширишга ёрдам беради. Илғор, янги нарсаларга кенг ўрин берайлик, турсунойчилар сафини яна ҳам кенгайтирайлик! Сафимизда ана шундай ватанпарвар, жонкуяр садоқатли меҳнат қаҳрамонлари кўпайсин!

Партия комитетлари, ишлаб чиқариш бошқармалари, колхоз ва совхоз партия ташкилотлари устлабинскликлар ва янгийўллик азаматларнинг социалистик мусобақани янада кенгайтириш ҳақидаги ватанпарварлик ташаббусини кенг оммалаштиришлари, умумхалқ социалистик мусобақасининг олдинги сафида бораётган Турсуной Охунова ва унинг издошларига катта йўл очишлари лозим!

Янги ташаббус кенг қулоч ёйсин!

ҲОСИЛДОРЛИКНИ ОШИРАМИЗ

Колхозимизда пахта ҳосилдорлиги ўтган йили 16,4 центнерданни ташкил этди. Йиллик план 90 процент атрофида бажарилди. Бу — хўжалигимиздаги мавжуд имконият, ички резервлар қаршисида ниҳоятда паст кўрсаткич, планни адо этолмаслик эса колхозимиз шаънига тушган доғ эди. Қолоқликка фақат об-ҳаво ноқулайлигини рўкач қилиш инсофдан эмас, албатта. Айб ўзимизда. Хўжаликка оқилона раҳбарлик қилабилмаганимизда. Бизда ишчи кучи, техника воситалари етарли, ердан нолийдиган жойимиз йўқ. Иллат шундаки, яхши ташкилотчилик ва етакчилик қилолмадик. Ерларни чигит экишга тайёрлаш билан боғлиқ бўлган — шудгорлаш, нам тўплаш, ўғитлаш каби қатор тадбирлар намунали амалга оширилмади. Оқибатда гектарларнинг тўлиқ, кўчатларнинг нормал қалинликда бўлишига эриша олмадик. Ҳосил кўчатдан чиқади. Бундан кейинги агротехника омилларини бажаришда ҳам турли камчиликларга йўл қўйилди.

Бу йил ана шу хатоларни такрорламаслик, доғни ювиш учун 1610 гектар ернинг ҳар гектаридан камида 25 центнердан ҳосил ундиришга қарор қилдик. Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг 25 центнердан кам ҳосил оладиган бирорта ҳам хўжалик қолмасин деган сўзлари ёдимизда. Аслида бу унчалик юқори кўрсаткич бўлмасада, ҳар ҳолда бизнинг колхоз шароитида бунга муваффақ бўлиш — бир қадам олға силжишдир. Ана шу марранн эгаллаймиз. Бунга асос бор. Масалан, ўтган йили Н. Мирзахонов бошлиқ бригадада гектаридан 30 центнердан ҳосил олинган эди. Бу йил мазкур бригада 32 центнер учун курашяпти. Гектаридан 22,23 центнердан ҳосил кўтарган Б. Аҳмедов, Х. Бобоев бошлиқ бригадалар эса ҳосилдорликни 25.27 центнерга етказишга бел боғлаганлар. Шундай қилиб бригадалардаги ҳосилдорлик даражасининг ҳар хиллиги йўқолади. Бутун куч ва эътиборимизни, раҳбарлик ва ташкилотчилик ишларимизни ҳозир шунга қаратмоқдамиз.

Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармаси қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари устлабинскликлар изидан бориб, ажойиб ватанпарварлик ташаббусини бошладилар. Бу ташаббусни колхозимиз аъзолари тўла маъқулламоқдалар. Артелимиз аъзолари ҳар иккала ишлаб чиқариш бошқармаси азамат кишилари ташаббусига қўшиламиз, мажбуриятимизни бажариб, бу йил она-Ватанга ёруғ юз билан рапорт берамиз демоқдалар.

Шу кунгача мавжуд пахта майдонларимизни 28-30 сантиметр чуқурликда шудгорлаб қўйдик. Шудгорлаш олдидан ерларга етарли миқдорда минерал ва маҳаллий ўғитлар солдик. Ҳозир далаларимизда бегона ўтларнинг илдизини йўқотиш, ерларни текислаш каби ишлар тез суръатлар билан давом этаяпти. Суғориш шохобчаларини тартибга келтириб қўйдик. Шунингдек ҳар гектар ерга 7-8 тоннадан маҳаллий ўғит жамғардик. Устахоналаримизда иш қизғин. Борона ва турли тиркаб ишлатиладиган қишлоқ хўжалик машиналари ремонт қилиняпти. Механизаторларимиз техникани экиш кампаниясига шай қилиб қўйиш учун курашаяптилар.

Шундай, мақсадимиз аниқ, режаларимиз пухта. Колхозимиз аъзоларининг шу кечаю-кундуздаги интилиши ва ҳалол меҳнатлари зафарга эришишимиз учун гаровдир. Колхозимиз бўйича умумий юксалишга эришиш, ҳосилдорликни 25 центнерга етказишга қодирмиз. Бунинг учун барча имкониятлар мавжуд.

Ўроз ЖАРҚИНБОЕВ,
Бўка. Ильич номли колхоз раиси.

ҚИЗҒИН ҲОЗИРЛАНАЁТИРЛАР

Шу кунларда Свердлов номли колхознинг ўртоқ А. Муҳамедов бошлиқ бригадаси далаларида ерни экишга тайёрлаш, ариқ-зовурларни сув равон оқадиган қилиб тозалаш ва бошқа ишлар қизитиб юборилди.

Ҳосилдорликни ерга солинадиган ўғит ҳисобига 3-4 центнерга ошириш учун курашаётган бригада аъзолари дала бошларига кўплаб гўнг ташиб чиқармоқдалар. Ҳар гектар ер ҳисобига 10 тоннадан маҳаллий ўғит жамғариш учун бошланган курашда И. Оқназиров, М. Мираҳмедов, А. Бойназаров, Х. Султонов, С. Тожибоев сингари колхозчилар ғайрат кўрсатиб ишлаяптилар.

Бригада пахтакорлари бу йил гектар бошига 35 центнердан «оқ олтин» етиштиришга қаттиқ бел боғладилар.

Қ. СОБИРОВ
Янгийўл райони.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» НАТИЖАЛАРНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

„РАҚАМЛАР МАҒЗИНИ ЧАҚҚАНДА"

Юқоридаги сарлавҳа билан газетамизнинг 6 февраль сонидаги танқидий мақолада Сирдарё ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли шуҳрат қозонган «Малик» совхози ўтган йили фақат 21 центнердан ҳосил олиб эл-юрт олдида уялиб қолгани, бунинг асосий сабаби совхоз раҳбарларининг олдинги шуҳратларига мағрурланиб кетгани, эришилган ютуқларни мустаҳкамлашга, техникадан унумли фойдаланишга, илғор механизаторларнинг иш тажрибаларини оммалаштириш ва шўр ювиш ишларига етарли эътибор бермаганликлари, шу билан бирга совхозда бу йилги тайёргарлик ишлари ҳам қониқарсиз олиб борилаётгани танқид қилинган эди.

Мақолада тилга олинган танқидий фикрлар мутлақо тўғри, деб редакцияга жавоб қилди Сирдарё ишлаб чиқариш бошқармаси партия ташкилотининг секретари ўртоқ Т. Умаров.

Мақола «Малик» совхозининг очиқ партия йиғилишида ва ҳар бир бўлимнинг ишчилари иштирокида ўтказилган мажлисларда муҳокама қилинган. Мақолада кўрсатилган камчиликларнинг олдини олиш юзасидан амалий тадбирлар белгиланган. Жумладан, тупроқнинг етилишига қараб шўр ювиш учун олинган полларни текислаш, шу билан бир вақтда тупроқдаги намни сақлаб қоладиган тадбирлар кўриш, тез кун ичида ариқ ва зовурларни тозалаб бўлиш, экиш кампаниясида қатнашадиган техника ремонтини тамомлаш ва уларни акт билан тракторчиларга ҳамда бригадирларга топшириш, квадрат-уялаб экиш агрегатларини комплектлаб қўйиш, 30 мартгача пахта териш машиналарини йиғим-терим мавсумига тайёрлаш юзасидан тегишли тадбирлар ишлаб чиқилди.

Совхознинг бош агрономи Красильников ва бош инженер Мальцев ўртоқларга 20 мартда белгиланган партия мажлисида шу тадбирларнинг амалга оширилиши тўғрисида ҳисобот бериш топширилган.

Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссиясида

5 мартда Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи марказий сайлов комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда марказий сайлов комиссиясининг раиси С. Н. Нуритдиновнинг 3 мартда ўтказилган республика Олий Советига сайловларнинг якунлари тўғрисидаги ахбороти тингланди.

Марказий сайлов комиссияси мамнуният билан қайд қилдики, республика шаҳарларида, ишчи посёлкаларида ва қишлоқларида сайловлар сайлов қонунининг ҳамма талабларига риоя қилинган ҳолда, уюшқоқлик билан, сайловчиларнинг юксак активлиги билан ўтказилди ҳамда Ўзбекистон меҳнаткашларининг жипслигини, партия билан халқ бирлигини кўрсатувчи ёрқин намойишга айланди. Умуман республикада ҳамма сайловчиларнинг 99,99 проценти овоз беришда қатнашди.

Марказий сайлов комиссиясига келган маълумотлар сайловчиларнинг абсолют кўпчилиги коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодларини ёқлаб овоз берганликларини кўрсатади. 3 мартда овозга қўйилган 458 депутатликка номзодларнинг ҳаммаси Ўзбекистон ССР Олий Советига сайланди.

Марказий сайлов комиссияси сайловларнинг якунлари тўғрисидаги узил-кесил маълумотларни матбуотда 7 мартда эълон қилади.

Марказий сайлов комиссияси сайловларни ўтказишга тайёргарлик кўришда иштирок этган республикадаги меҳнаткашлар коллективлари ва жамоат ташкилотларининг ҳаммасига миннатдорчилик билдирди.

Чирчиқ трансформатор заводида юқори вольтли трансформаторларнинг янги хилини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бундай трансформаторлар Иттифоқимиздаги темир йўлларни электрлаштиришда қўлланилади. Суратда: слесарь Вели Маломеров юқори вольтли трансформаторни йиғмоқда.

В. Сироткин ва И. Глауберзон фотоси.

ЧЕТДА ҚОЛИШМАДИ

Пойтахтимиздаги қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводининг коммунистик меҳнат бригадалари ўтган йилнинг охирларида ажойиб ташаббус бошлашди. Улар эски ишлаб чиқаришнормаларини қайта кўриб чиқиб, оширилган норма асосида ишлашга аҳд қилдилар.

Ташаббуснинг қаноти бўлади, деганларидек машинасозлар бошлаган ҳаракат шаҳардаги бошқа саноат корхоналарида ҳам қўллаб-қувватланмоқда. «Узбексельмаш» заводида ремонт-механика цехининг Владимир Дьяков бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари биринчи бўлиб шу ташаббусга қўшилишди. Бригада токарлари ўзлари ишлов бераётган етти хил детални тайёрлаш бўйича белгиланган нормани 15-20 процент кўпайтиришни илтимос қилдилар. Завод маъмурияти бунга розилик билдирди.

Коммунистчасига меҳнат қилаётган азаматлар норманинг ошиши билан ўзларига тўланадиган ҳақнинг камайишини ҳам яхши билар эдилар. Масалан, «АП-677» фланецини олиб кўрайлик. Илгари ҳар сменада бу деталлардан 10 дона ишлаш керак эди, бу норма эди. Унинг 100 донасига 25 сўм 31 тийин ҳақ тўланарди. Оширилган нормага мувофиқ энди етти соатда 12,5 дона деталь ишланади. Унинг юз донасини тайёрлаш учун тўланадиган ҳақ аввалгига қараганда 5 сўм 6 тийин камайди. Меҳнатсеварлар бошқа турдаги деталларни ҳам шундай янги норма бўйича тайёрлай бошладилар.

— Бу билан бригада аъзоларининг маоши камайиб кетмадими?— сўрадик бригада бошлиғи Владимир Дьяковдан.

— Аввалги суръат билан ишлаганимизда,— деди у,— ҳар бир ишчининг маоши маълум даражада камайиши турган гап эди. Лекин биз станоклар қувватидан ишнинг кўзини билиб фойдаланганимиз, ички резервларни ишга солаётганлигимиз туфайли меҳнат унумдорлигини бир ярим баравар оширишга муваффақ бўлдик. Натижада оширилган норма билан ишлаш корхонага ҳам, ишчиларга ҳам фойдали бўлиб чиқди.

Бригаданинг январь ва февраль ойларидаги иш якунлари қувончли бўлди. Илғор токарлар бригадаси қишлоқ хўжалиги учун ниҳоятда зарур бўлган деталлар тайёрлаш планини ўртача 160 процентдан адо этдилар. Анатолий Вдовин, Роза Гатина, Виталий Сорокин, Василий Гурьянов ва Тоҳир Саидовлар айниқса яхши ишладилар. Бригада бошлиғи, комсомол аъзоси Владимир Дьяков эса нормани икки баравардан ошириб бажармоқда.

Бригада аъзолари шу кунларда ҳам унумли меҳнат қилмоқдалар. Ватанпарвар токарларнинг оширилган норма асосида ишлаш бўйича бошлаган ташаббусига заводнинг бошқа бригада ва сменалари ҳам қўшилмоқдалар.

М. АҲМЕДОВ.

Бир ярим соат тезлашди

Заводимизда инженерлик соати ташкил қилинганидан буён ҳали кўп вақт ўтгани йўқ. Лекин ана шу қисқа даврда бир қанча муҳим ихтирочилик таклифлари амалга оширилди. Мен ана шуларнинг бири ҳақида айтиб ўтмоқчиман. Бу ихтирони бошқа корхоналарнинг пўлат эритиш ва чўян қуйиш цехларида ҳам бемалол қўлланиш мумкин.

Ҳаммага маълумки, пўлат ва чўян қуйиш цехларида шихта тўппа-тўғри печга солинаверади. Бу шубҳасиз, металл парчаларини қиздириш учун ҳам кўпгина электр қуввати ёки ёнилғи сарфлашни тақоза этади. Инженерларимиз ана шу ишни такомиллаштириш устида бош қотириб, яхши натижага эришдилар. Кўп изланишлардан кейин ажойиб бир таклиф билан чиқишди. Бу таклифга мувофиқ металл парчалари печга солинмасдан олдин табиий газ билан обдон қиздирилади, металл ҳарорати унинг эриш даражасига яқинлаштирилади. Сўнгра шихта печга солинади. Бу нима берди денг? Ҳар бир эритма олиш муддати бир ярим соатгача қисқарди. Бу жуда кўп миқдорда давлат маблағини тежаш имконини беради. Фақатгина электр қувватининг ўзидан ўн мингларча киловатт-соат тежалади. Эритма таннархи камаяди. Ҳозир заводимизда бу прогрессив метод тобора кенг қўлланиляпти.

Янги усул асосида ишлаётган пўлат эритувчиларимизнинг меҳнат натижалари анча яхшиланди. Ф. Кривенко, М. Цибулин ва П. Филиппов ўртоқлар ҳар сменада нормадагига қўшимча равишда бир неча тоннадан пўлат эритмоқдалар.

М. МИРАЪЗАМОВ,
экскаватор заводининг инженери.

«Таштекстильмаш» заводи пластмасса буюмлари цехининг пресловчиси Валентина Сазина меҳнатда барчага ўрнак. У йигирув машиналари учун деталлар тайёрлаш бўйича белгиланган нормани 115—120 процентдан бажармоқда. Суратда: Валентина Сазина.

ПАРТИЯ-ДАВЛАТ КОНТРОЛИ АМАЛДА

ОММАГА ТАЯНГАН ҲОЛДА

Яқинда «Тошкент ҳақиқати» газетаси мухбири Тошкент қишлоқ область партия комитетининг секретари, қишлоқ область партия комитети ва область Совети ижроия комитети партия давлат-контроли комитетининг раиси ўртоқ Ж. Маликов билан учрашиб, партия-давлат комитетининг дастлабки иш фаолияти ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилди. Суҳбатда ўртоқ Маликов қуйидагиларни айтди:

— КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилишни тубдан яхшилаш юзасидан бир қатор тадбирларни белгилади. Пленум партия ва совет органларининг бутун куч ва ғайратини коммунизм қуришнинг асосий масаласига — жамиятимизда моддий ва маънавий неъматларни мўл-кўл ишлаб чиқаришга қаратди.

Пленум қарорига мувофиқ жойларда ишлаб чиқариш принципи асосида янги партия ташкилотлари — ишлаб чиқариш бошқарма партия комитетлари тузилди. Районлар йириклаштирилиб, ишлаб чиқаришга раҳбарлик яқинлаштирилди. Бундай тадбирлар саноат, қурилиш ва қишлоқ хўжалигига конкрет, оқилона, ишнинг кўзини билиб раҳбарлик қилиш учун катта имкониятларни очиб берди.

Партиямиз Марказий Комитети ноябрь Пленуми партия ва давлат контролининг ленинча принципларини қатъиян тиклади. Жойларда партия-давлат контроли органларини тузиш тадбирларини ишлаб чиқди. Пленум қарорига мувофиқ Тошкент қишлоқ область партия комитети ва область ижроия комитети ҳузурида ҳам партия-давлат контроли комитети тузилди. Комитет аппарати тажрибали мутахассис ва ишчан ходимлар ҳисобига мустаҳкамланди. Ҳозир бизда беш киши инспекторлик вазифасида ишламоқда. Бундан ташқари областнинг ишлаб чиқариш бошқармалари ҳузурида ҳам партия-давлат контроли комитетлари тузилди. Комитет раислари ва уларнинг аъзолари танланди. Ишлаб чиқариш партия комитетларининг пленумларида тасдиқдан ўтдилар. Колхозларда, совхозларда партия-давлат контроли комитетларига кўмаклашувчи группалар сайланмоқда. Ҳозир 150 жойда кўмаклашувчи группалар тузилиб бўлинди. Улар составига 1387 актив сайланди. Шуниси ҳам қувончлики, кўмаклашув группасининг составига сайланганларнинг кўпчилиги маълумотли, тажрибали колхозчи ва совхоз ишчиларидан иборат. Улар ичида партия, совет, касаба союз ходимлари, агроном, инженер-техник, зоотехниклар ҳам анчагина бор.

Жойларда партия-давлат контроли органлари тузилганлигининг аҳамияти ниҳоятда катта. Улар партия ва совет ташкилотларининг партия, ҳукумат қарорларини турмушга татбиқ қилишдаги жавобгарлигини янада оширади. Ижрони текшириш, партия, давлат интизомини мустаҳкамлаш, социалистик қонунчиликка риоя қилинишини ташкил этишда партия ташкилотларига актив ёрдам берадилар. Контроль органлари кўзбўямачилик, қўшиб ёзиш, порахўрлик, давлатнинг моддий маблағларини талон-торож қилиш ва ўғирланишларига қарши қаттиқ кураш олиб борадилар. Шунинг учун ҳам меҳнаткашларнинг йиғилишларида сўзга чиққан кишилар партия ва ҳукуматимизнинг партия-давлат контроли органларининг тузиш ҳақида тадбирларини чин қалбдан маъқулламоқдалар. Кўмаклашув группасининг аъзоларига наказлар бермоқдалар.

Калинин районидаги «Октябрь» колхозида кўмаклашув группаси тузишга бағишланиб ўтказилган йиғилиш жуда таъсирли ва юқори савияда бўлди. Артель аъзолари бирин-кетин сўзга чиқишиб, хўжаликни бой-бадавлат қилиш йўлида нималарга эътибор бериш зарурлиги ҳақида гапирдилар. Колхознинг бутун қулайликларидан баҳраманд бўлаётган, ер-сувидан, томорқасидан фойдаланаётган Қобил Аҳмедов, Жўра Икромов каби текинхўрларга нисбатан қаттиқ чора кўриш ва уларни жамоат ишига тортиш зарурлигини талаб қилдилар.

— Мен, — деди Гулистон районидаги Ленин номли колхоз аъзоси Шерали Мингбоев, — партия-давлат контролининг тузилишидан беҳад хурсандман. Агар илгари ҳам контролнинг шундай формаси бўлганида эди ҳозиргидек камчиликларимиз бўлмаган бўлар эди. Колхознинг кўпгина мулки талон-торож қилинмас эди. Хиёнатчилар ўз вақтида жазоларини тортар эдилар.

Область партия-давлат контроли комитети, ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетлари ҳузуридаги партия-давлат контроли комитетлари, колхоз, совхозлардаги кўмаклашув группалари ўз ишларини планли равишда ташкил қилмоқдалар.

Яқинда партия-давлат контроли комитетининг ходимлари Бўка ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли хўжаликларда кўкламги экишга тайёргарликнинг қандай бораётганлигини текшириб чиқдилар. Текширишда жуда кўп камчиликлар аниқланди. Текшириш якунлари бошқарма партия комитетининг пленумида кенг муҳокама қилиниб, дала ишларини кучайтириш юзасидан зарур тадбирлар белгиланди. Шу билан бирга биз устлабинсклик ғаллакорларнинг ва янгийўллик пахтакорларнинг ватанпарварлик чақириғига жавобан мўл ҳосил етиштириш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқишда колхоз ва совхоз раҳбарларига яқиндан ёрдам бердик. Бўкаликлар етти йилликнинг бешинчи йилида ҳосилдорликни 62 минг тоннага етказиш режаларини тузиб чиқдилар. Областимизнинг Ўрта Чирчиқ ва бошқа районларидаги кўпгина хўжаликларда тузилган кўмаклашув группаларининг аъзолари ҳам ташаббус билан ишлаб қишлоқ хўжалик асбобларини ремонт қилиш, чорва моллари боқиш соҳасида йўл қўйилган хато ва камчиликларни очиб ташламоқдалар. Уларни тузатиш юзасидан конкрет муддатлар белгиламоқдалар.

Партия-давлат контроли комитетининг органлари меҳнаткашлар оммаси билан алоқани борган сари мустаҳкамламоқдалар. Ариза ва шикоятларга сезгирлик билан қулоқ солаётирлар. Бизга «Кўкорол» совхози ишчилар кооперациясида, Калинин район матлубот союзида харидорлар ҳақига хиёнат қилинаётганлиги, давлат мулки талон-торож қилинаётганлиги ҳақида шикоятлар келди. Янгийўл район мактабларида ўқиш ва ўқитиш соҳасида йўл қўйилган камчиликларни кўрсатувчи, шу район халқ судида меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятларига бюрократларча муносабатда бўлинаётганлиги ва бошқа кўпгина материаллар тушди. 11-қурилиш бошқармаси раҳбарларининг айби билан Сирдарё станциясида вагонларнинг ўринсиз бекор туриб қолиши ҳақида ҳам шикоятлар олинди.

Меҳнаткашлардан келаётган хат-хабарлар текширишда асосан тўғри чиқмоқда. Партия-давлат контроли комитетининг ходимлари шикоятларни текшириш билан бирга камчиликларга йўл қўйган шахсларга нисбатан чора кўриш, айбдорларни жазолаш юзасидан ҳам зарур чораларни кўрмоқдалар.

—Партия-давлат контроли комитетининг ходимлари деди суҳбат охирида ўртоқ Маликов, — партия, комсомол активлари ва кенг меҳнаткашлар оммасининг яқиндан ёрдами билан ўз олдиларига қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажарадилар. Галдаги сиёсий ва хўжалик вазифаларини самарали амалга оширишда маҳаллий партия ва совет ташкилотларига яқиндан ёрдам берадилар.

КПСС ХРЕСТОМАТИЯСИНИНГ УЧИНЧИ ТОМИ

Давлат сиёсий адабиёт нашриёти КПСС тарихи бўйича хрестоматиянинг учинчи томини босиб чиқарди. Китобга марксизм-ленинизм классикларининг асарлари, КПСС съездлари, КПСС Марказий Комитети пленумлари ва бошқа материаллар киритилган.

Учинчи том 1945 йилдан 1962 йил апрель ойигача бўлган даврни ўз ичига олади. Бу томда «Урушдан кейинги даврда партиянинг социалистик халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш учун кураши», «Партиянинг халқ хўжалигини кучли суратда юксалтириш, социализм қурилишини тугаллаш учун кураши», «Партия — коммунистик жамият қурилишини кенг авж олдиришнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси», «КПСС XXII съезди. Партиянинг янги Программаси» деган тўртта темага доир ҳужжатлар ва материаллар эълон қилинган.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА

Партия активи ўқиши

Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонт заводи партия комитети партия активи ўқишини ташкил этди. Бунда цех партия, комсомол ташкилотларининг секретарлари, цехком раислари, ишлаб чиқариш илғорлари ва бошқа коммунистлар қатнашмоқдалар.

Мактаб қатнашчилари ўқишнинг дастлабки кунларида «Коммунистик жамият қурилиши авж олдирилган даврда партия раҳбарлигининг роли», «Ишонтириш — Коммунистик партиянинг асосий методи», «Меҳнат унумдорлигини ошириш усуллари» каби темаларда лекциялар тингладилар.

Ж. МАҲМУДОВ.

Сафларимиз кенгаётир

Киров номли совхоз бўлимлари қошида бошланғич партия ташкилотлари тузилганлиги партия сафининг ўсишига катта ёрдам бермоқда. Биринчи бўлимдаги бошланғич партия ташкилоти кандидатлар ва партиясиз ишчиларни партия аъзолигига тайёрлашда намунали иш қилмоқда. Бўлимда 26 коммунист ва уч кандидат бор. Бўлим парторги Қ. Абдураҳмонов, бўлимга бириктилган ўқитувчи А. Нуриддинов ўртоқлар ишчиларни партия сафига кириш учун пухта тайёрламоқдалар. Утган уч ой ичида ташкилот сафига 2 та партия аъзолигига кандидат ва иккита партия аъзоси қўшилди.

Ш. ХОЛМУҲАМЕДОВ.

ЛЕНИНЧА АҚЛ-ИДРОК СИЁСАТИНИНГ ТАНТАНАСИ

(ПАРТИЯ VII СЪЕЗДИНИНГ 45 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН)

<>

Партиямиз тарихида РКП(б)-нинг шошилинч равишда чақирилган VII съезди алоҳида ўрин эгаллайди. Бу Октябрь социалистик революцияси ғалаба қилганидан сўнг чақирилган биринчи партия съезди эди. Унинг тарихий қарорларида: социализм ва тинчлик ажралмасдир, тинч-тотув яшаш сиёсати социал-иқтисодий тузуми турлича бўлган мамлакатлар ўртасидаги муносабатларда асосий йўлдир, деган ленинча буюк ғоялар мужассамлашгандир.

Маълумки, Совет давлати ўзи вужудга келган дастлабки кунлардан бошлабоқ урушни тўхтатиш ҳамда умумий демократик сулҳ битимини имзолаш учун актив равишда кураш олиб борди. У, австро-герман блокининг қатнашчилари билан сулҳ тўғрисида музокаралар бошлаш таклифи билан Антанта мамлакатлари ҳукуматларига бир неча марта мурожаат қилди. Бироқ Антанта Совет ҳукуматининг бу таклифларига жавоб беришни ҳам лозим топмади.

Бундай шароитда Совет ҳукумати Германия ва унинг иттифоқчилари билан сулҳ тўғрисидаги музокараларни мустақил равишда бошлашга мажбур бўлди. Германия ўзининг оғир ҳарбий ва иқтисодий аҳволини енгиллаштиришга умид боғлаб, бундай музокараларга розилик билдирди.

1917 йил ноябрь ойи охирида Брест-Литовскда яраш аҳди тузиш тўғрисида музокаралар бошланди. 9 (22) декабрда сулҳ конференцияси очилди. Совет ҳукумати аннексия ва контрибуциясиз сулҳ тузишни таклиф қилди. Немис империалистлари эса бизга талончиликдан иборат талабларни қўйдилар. Ёш, ҳали мустаҳкамланиб олмаган Советлар Республикасини қутқариб қолиш, Октябрь революцияси ютуқларини сақлаб қолиш учун Германия қўяётган шартларни қабул қилиш керак эди. В. И. Ленин Совет давлатининг тақдири ҳақида ташвишланиб тезислар ёзди. Бунда у сепарат ва аннексияга асосланган сулҳни дарҳол тузиш зарурлигини тушунтириб берди.

Россиядаги барча контрреволюцион кучлар сулҳ тузилишига қарши чиқдилар. Капиталистлар ва помешчиклар, шунингдек меньшевиклар ва эсерлар немис солдатларининг штиклари билан Совет ҳокимиятини ағдариб ташлашга эришишни хаёл қилдилар.

Партиямиз сафларида уруш ва тинчлик масаласи юзасидан қатъий бирлик йўқ эди. Троцкий ўз тарафдорлари билан биргаликда ҳамда «сўл коммунистлар» Бухарин бошчилигида Лениннинг кўрсатмаларини ҳар қандай йўллар билан эътиборга олмадилар, ленинча тинчлик сиёсатини амалга оширишга қасддан қаршилик кўрсатдилар. Брест-Литовскдаги конференцияда қатнашган совет делегациясига Троцкий бошчилик қилди. Бу делегация Германия то ультиматум талаб қилгунига қадар музокараларни чўзиш, ундан сўнг эса талончиликдан иборат сулҳ шартномасини имзолаш тўғрисида Лениндан кўрсатма олган эди. Бироқ Троцкий Лениннинг кўрсатмаларига амал қилмади. Музокаралар барбод этилди. Бу — ўтакетган сотқинлик эди.

Герман империалистлари Болтиқ денгизидан тортиб Қора денгизга қадар бўлган жойларда ҳужум бошладилар, Латвия ва Эстонияни, Белоруссия ва Украинанинг анча қисмини босиб олдилар. Душман Петроградга таҳдид қила бошлади. Совет мамлакати Брестдаги музокараларга қадар бўлган шароитга нисбатан янада оғир аҳволга тушиб қолди.

18 февраль кечқурун партия Марказий Комитети В. И. Лениннинг Германия ҳукуматига мурожаат қилиб, тезда сулҳ тузиш ҳақидаги таклифини қабул қилди. Шу билан бир вақтда Владимир Ильич меҳнаткашларга қаратилган, «Социалистик Ватан хавф остида!» деган декрет-чақириқ ёзди. Ишчилар синфи бу чақириққа Қизил Армия қисмларини шошилинч равишда тузиш билан жавоб берди. 23 февралда Қизил Армия қисмлари Нарва, Псков ва Ревель остоналарида чет эллик босқинчиларга кескин зарба бердилар.

Герман имериалистлари бостириб келаётган пайтда В. И. Ленин партия Марказий Комитетида сулҳ тузиш тўғрисидаги қарорга эришиш учун жуда катта куч-ғайрат сарфлади. 23 февралда Марказий Комитет мажлисида Владимир Ильич дарҳол сулҳ шартномаси тузишни талаб қилди. Бироқ «сўл коммунистлар» бу таклифга яна зўр бериб қаршилик кўрсатдилар.

Ўша мажлисда Сталин ҳам сўзга чиқди. У изчил йўл тутмади, иккиланди, музокараларни ёқлаб чиқди-ю, лекин Германия билан янги шароитда сулҳ шартномаси имзолашга қарши чиқди.

Партия Марказий Комитети кўпчилик овоз билан сулҳ ҳақидаги Германия шартларини қабул қилди. Ўша куни «сўл коммунистлар» Москва область бюросида ўзларининг Марказий Комитетга ишонч билдирмасликларини айтдилар. В. И. Ленин сотқинларга нисбатан кескин зарба берди. Унинг таклифига мувофиқ, совет делегацияси янги составда Брест-Литовскка жўнаб кетди ҳамда 3 март куни ҳеч қандай муҳокамасиз сулҳ шартномасини имзолади.

Орадан бир неча кун ўтгач, 1918 йил 6-8 мартда Петроградда партиянинг VII фавқулодда съезди бўлиб ўтди. Бу съезд революциянинг ўша пайтдаги энг муҳим масаласини — Совет Россиясининг империалистик урушдан халос бўлиши масаласини ҳал қилди. Съезд ишига В. И. Ленин раҳбарлик қилди. 7 март куни Владимир Ильич партия Марказий Комитетининг сиёсий ҳисоботини берди. Бу ҳисобот унинг «Уруш ва сулҳ тўғрисида»ги доклади билан қўшилиб кетди. Ленин съезд арафасида мамлакатда ва партия ичида рўй берган аҳволни чуқур анализ қилди, Совет давлати ташқи сиёсатининг принципларини тушунтириб ва асослаб берди.

Уруш ва сулҳ тўғрисидаги масала муҳокама қилинаётганида партия ичидаги кураш нақадар кескин бўлганлигини Лениннинг съездда 18 мартда сўзга чиққанлиги факти яққол кўрсатади. Владимир Ильич ўзига хос бўлган зийраклиги ва қатъийлиги билан Совет Россиясининг уни қуршаб турган капиталистик мамлакатлар билан тинч-тотув яшаши жуда зарурлигини исбот қилди. Съездда Я. М. Свердлов, Ф. А. Сергеев (Артём) ва бошқа делегатлар ташқи сиёсатнинг Ленин томонидан ишлаб чиқилган принципларини ёқлаб гапирдилар. Тинчлик учун курашдан иборат ленинча тактикани съезддаги кўпчилик маъқуллади.

14-16 мартда Москвада Советларнинг Бутунроссия IV фавқулодда съезди бўлиб ўтди. Унда Брест сулҳ шартномаси тасдиқланди. Кенг халқ оммаси митинг ва йиғилишларда ленинча тинчлик сиёсатини қизғин маъқуллади.

Брест сулҳининг имзоланганлиги жуда катта халқаро аҳамиятга эга бўлди. Совет республикаси бутун ер юзидаги меҳнаткашларга халқнинг нафратини қўзғатган империалистик урушдан халос бўлиш намунасини кўрсатди. Катта қийинчилик билан қўлга киритилган тинч нафас олиш халқимиз учун мамлакатнинг хўжалигини тиклаш, социалистик қурилишга киришиш имконини берди.

Октябрь революциясининг таъсири остида Европада революцион ҳаракат авж олди. 1918 йил сентябрида Болгарияда солдатлар қўзғолони бўлиб ўтди, октябрь ойида Австро-Венгрияда революция бошланди, ноябрда эса Германияда революция бўлди. Германиядаги революция гарчи ишчи ва деҳқонларнинг ғалабаси билан тугалланган бўлмаса ҳам, у Советлар Республикасининг аҳволини енгиллаштирди. 1918 йил 13 ноябрда Бутунроссия Марказий Ижроия Комитети Брест шартномасини бекор деб эълон қилди. Контрибуция тўлаш ва территориал ён бериш ҳақида Совет ҳокимияти олган ҳамма мажбуриятлар нотўғри деб топилди. В. И. Лениннинг, талончиликдан иборат Брест сулҳи узоққа бормайди, деб олдиндан башорат қилиб айтган гаплари тўла исботланди.

Н. С. Хрушчев СССР Олий Советининг иккинчи сессиясида ленинча ақл-идрок сиёсатининг буюк ижодий кучини яна бир карра кўрсатиб ўтди. Бу сиёсат империалистларнинг ҳийла-найрангларига қарши курашда партиямиз ва халқимиз учун ғалабани таъмин этмоқда.

Ленинча тинч-тотув яшаш сиёсати ҳозирги вақтда Совет Иттифоқига ва барча социалистик мамлакатларга янги уруш оловини ёқувчиларга қарши курашда муваффақият қозонишни таъминламоқда. Кариб денгизи районида рўй берган кризиснинг яқинда тугатилганлиги бунинг энг ёрқин намунасидир.

VII съезд Совет давлати ташқи сиёсатининг В. И. Ленин томонидан ишлаб чиқилган асосий принципларини тасдиқлаш билан бирга, партия Программасини ва унинг номини ўзгартириш тўғрисида қарор қабул қилди. Шу съезддан бошлаб РСДРП(б) Россия Коммунистик (большевиклар) партияси деб атала бошлади.

Совет мамлакати ҳозирги вақтда тараққиётнинг шундай босқичига қадам қўйдики, бу даврда коммунистик жамият қуриш кун тартибидаги амалий вазифа бўлиб қолди. XXII съездда қабул қилинган партия Программаси: совет кишиларининг ҳозирги авлоди коммунизм даврида яшайди!—деб тантанали равишда эълон қилди. КПСС учинчи Программасининг амалга оширилиши Коммунистик партия ва Совет давлати ички ва ташқи сиёсатининг асосларини ишлаб чиққан улуғ Ленин орзу қилган муқаддас мақсадга эришишга олиб келади.

В. СЕМЕНОВ.
Марксизм-ленинизм институтининг старший илмий ходими.

Тошкентдаги изолятор заводи коллективи пахтакорларимизнинг заказларини ҳам шараф билан бажармоқда. Корхонада қишлоқ хўжалик машиналари учун турли-туман деталлар тайёрланмоқда. Яқинда чигит экадиган сеялкаларнинг дискларини пластмассадан ишлаш ўзлаштирилди. Арзон ва пишиқ бундай деталлар экиш кампанияси олдидан колхоз ва совхозларга кўплаб етказиб берилаётир. Суратда: прессловчи София Гензе ўзи тайёрлаган дисклар олдида.

ДАСТЛАБКИ ҚАДАМ

Шинам безатилган хонага кириб борганимизда ўрта бўйли оқсариқ йигит телефонда биров билан алланималар ҳақида гаплашар эди.

— Район партия-давлат контроль комитетининг раиси ўртоқ Х. Гафаров бўладилар,— деди ҳамроҳимиз.

— Алло, дадил ҳаракат қилаверинглар. Колхоздаги текшириш натижаларини эртага маслаҳатлашамиз. Ҳа, ўша ерда,— трубкани аста қўйди ўртоқ Гафаров. У билан суҳбатлаша бошладик.

— Районимиздаги барча колхоз, совхозларда партия-давлат контроль комитетига кўмаклашиш группасини ташкил этиб бўлдик.

— Битта группанинг конкрет иши ҳақида гапириб берсангиз,— сўрадик ундан.

— Масалан, «Полярная звезда» колхозида ташкил этилган ўртоқ Пирназар Абулқосимов бошчилигидаги партия-давлат контроль комитетига кўмаклашиш группасининг ишини олиб кўрайлик. Маълумки, бу колхозда аллақачоноқ шудгорлаш иши тамом бўлган эди. Лекин кўмаклашиш группа аъзолари бу иш билан қайта қизиқдилар. Улар ҳайдалган ҳар бир картани кўздан кечириб чиқдилар. Натижада агрегат буриладиган ҳамда карта чеккаларида ҳайдалмай қолиб кетган ерларни аниқладилар. Ана шундай 25 гектар ер қайта шудгор қилинди.

Кўмаклашиш группаларининг текширишлари натижасида райондаги Ленин номли, «Ленин йўли» ва бошқа колхозларда ҳам мана шундай ҳайдалмай қолган ерлар аниқланди ва тез кунда бундай камчиликнинг олди олинди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, кўмаклашиш группасининг дастлабки ишлари яхши натижалар бераяпти Махсус группа Кучлик ҳамда Чиғириқ станцияларига келтирилган минерал ўғитларни колхозлар ўз вақтида ташиб кетаяптиларми-йўқми, шу масала билан шуғулланди. Текшириш натижасида Кучлик станциясида Куйбишев номли колхознинг ўтган йили келтирилган 300 тонна суперфосфати, Киров номли совхознинг 62 тонна калий тузи, 120 тонна фосфори, «Узсельхозтехника» район бўлими ихтиёрига келтирилган 30 тонна суперфосфат, 60 тонна сульфат аммоний, 100 тонна калийлик хлор очиқ ҳавода сочилиб ётганлиги аниқланди. Шуниси ачинарлики, тонна-тонналаб минерал ўғитлар бир ярим-икки йил, ҳатто уч йилдан бери ана шу станцияда ўз қувватини йўқотиб ётибди. Биз юқоридаги колхоз ва совхоз раҳбарлари билан гаплашдик. Улар тез кунда ана шу минерал ўғитларни далага ташиб чиқариб, ундан ўз ўрнида фойдаланишга сўз бердилар.

Ҳа, ҳақиқатан ҳам районда тузилган кўмаклашиш группаси хўжаликларга амалий ёрдам бераяптилар. Улар камчиликларни ўз вақтида аниқлаш ва олдини олиш билан бирга илғор тажрибаларни ҳам кенг пропаганда қилаяптилар.

С. ШОКАРИМОВ.
Ўрта Чирчиқ. Тўйтепа.

ЭКИШГА ҲАММА НАРСА ТАХТМИ?

ТУТГА ЭЪТИБОР!

Ёзнинг иссиқ кунлари. Пилла қуртлари айни 3—4 ёшга кирганида барг танқис хўжаликларда югур-югур бошланиб кетади. Ё барг қўшни хўжаликлардан келтирилади, ёки раис барг излаб юрганларни бир варақ қоғоз билан Тошкентга жўнатади. Ипакчилик бош бошқармасидаги ходимлар уларни истаган адресга йўллаб турадилар. Шу тариқа чопқи ё болта ушлаган 4—5 киши эртадан-кечгача машинада шаҳарни айланиб юради. Бу бир томондан ҳовлисида тут дарахти бор хонадон эгаларини қаттиқ ранжитса, иккинчидан олинган барглар йўлда иссиқдан сўлиб, чангга ботиб келади. Шу алпозда пилла қуртидан юқори ҳосил олиб бўладими, ахир?!

Бунинг устига, барг келтириш учун кетган ортиқча пулларни айтмайсизми? Бу ниманинг оқибати? Тутзорларни ўз вақтида парвариш қилишга етарли эътибор берилмаган хўжаликларда айни қуртлар барг ейдиган паллада мана шундай бармоқ тишлаб қолинади. Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасидаги Свердлов номли колхозда (раиси ўртоқ Д. Сафаров) 21 қути қурт уруғининг ҳар қутисидан давлатга атиги 32,7 килограммдан пилла топширилди! Бундай мисолларни бошқа районлардан ҳам келтириш мумкин.

Бу шунинг оқибатида юз берадики, бундай хўжаликларда иш бошидан пухта қилинмайди.

Барг танқислигига барҳам бериш пайти аллақачонлар келган. Бу йил ана шундай камчиликларнинг қайтарилмаслиги учун ишни бошидан пухта қилиш лозим.

Илғор хўжаликларда тутга эътибор — пиллага эътибор деган иборага жуда яхши амал қилинаётир. Тут плантациялари алоҳида парвариш қилинаяпти, тут дарахтларининг оралиғи юмшатилиб, ўғитланмоқда, вақтида сув қўйилиб, зарарли ҳашаротларга қарши ўз вақтида чоралар кўрилмоқда. Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Қизил Ўзбекистон», Ленин номли колхозлар ва Оққурғондаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозларида олиб борилаётган ишлар бунга мисол бўлаолади. Бу хўжаликларда тутзорлардан рационал фойдаланилади ва барг исрофгарчилигига йўл қўйилмайди.

Бу йил республикамиз бўйича мамлакатга 15 минг тонна пилла етказиб беришдек шарафли вазифанинг бажарилишига муносиб ҳисса қўшишга аҳд қилган областимиз пиллачилари ишни Шаҳрисабз ишлаб чиқариш бошқармаси пиллачиларининг мурожаати асосида ташкил этиб, ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб, баҳорги пилла қурти боқишга намунали тайёргарлик кўришлари керак. Тажриба шуни кўрсатадики, қаерда пилла қуртлари озуқа базасини мустаҳкамлаш, демак, тут дарахтлари парваришини яхши йўлга қўйиш тўғрисида ғамхўрлик қилинса, ўша ерда план ва мажбуриятлар муваффақиятли бажарилади.

Пиллачилик мутахассислари шуни яхши эсда тутишлари кераккки, бир қути пилла қуртини боқиш учун бир мавсумда 800—900 килограмм тоза барг керак. Агар совхоз ва колхозларда мавжуд бўлган тутзорлар ўз вақтида яхши парвариш қилинмаса, улардан олинадиган барг ҳам камайиб, бир туп тутдан олинадиган барг миқдори 6—8 килограммга тушиб қолади. Шундай тут барглари билан қуртлар парвариш қилинадиган бўлса, бир қути пилла қуртини боқиш учун 120—130 туп тут дарахти керак бўлади. Барг камчилигининг асосий сабаби ҳам қўлимизда бор тут дарахтларининг етарли парвариш қилинмаслигидадир.

Баъзилар ер банд бўлади, деб, тутзорларни кенгайтиришдан чўчийдилар. Областимиз хўжаликлари сурхондарёликлар ташаббусини кенг қўлласалар дуруст бўлар эди. Улар 7—8 метрли, кенг қаторли янги тутзорлар ташкил қилишди. Тут қаторлари орасига пахта, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари экишди.

Баъзи раҳбарлар пахта планини тўлдирсак бўлди-да, деб пиллачиликка панжа орасидан қарайдилар. Бу нотўғри, албатта.

Демак, шундай экан қурт боқиш даврида шошиб қолмаслик учун тутларни парвариш қилишга ҳозирданоқ жиддий киришмоқ керак.

Ш. ҲОШИМОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ботаника боғининг илмий ходими.

ИШ ҚИЗҒИН

Кунлар жўнашиб кетди. Далаларда баҳор шабадаси елабошлади. Кўкламги экиш кампанияси тобора яқинлашиб келмоқда. Буни яхши ҳис қилган 1-«Боёвут» совхозининг 5-бўлими пахтакорлари тайёргарлик ишларини тезда тугаллашга ошиқмоқдалар. Бўлим бригадаларида шўр ювиш, ариқ-зовурларни тозалаш, гўнг тўплаш ва уни далага ташиб чиқариш ишлари жадал суръатлар билан олиб борилмоқда.

Ўртоқ Дўстмурод Собиров бошлиқ бригадада 85 гектар ерга яхоб суви берилди. Ариқ-зовурлар барвақт тозалаб қўйилди. Бригадага бириктирилган трактор ва сеялкалар сифатли ремонтдан чиқарилиб, экишга тўла шайланди. Шудгор чеккаларига 600 тоннадан кўпроқ гўнг ташиб чиқарилди.

Дала ишларининг қизиб кетишига Қ. Нажмиддинов, Й. Бахриддинов, А. Худойбердиев, А. Сарибоев, У. Худойқулов каби ишчилар катта ҳисса қўшишяпти.

Т. ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Янгиер райони.

МАДАДКОРЛАР

Ғира-шира қоронғу. Эгнига кўк халатини кийиб, бошидаги дуррасини маҳкам танғиб олган аёл бузоқхонанинг дарвозасини очиб ичкарига кириб келди. У аввал бузоқхонадаги катта печкага олов ёқди, хона ҳам катта, қозонда доимо иссиқ сув туриши керакда! Сўнгра аёл қўлига супурги, куракча олиб бузоқларнинг тагини, охурларни чиннидай тозалаб чиқди. Нарироқда алоҳида ишланган кичикроқ катакда эса 3-4 кунлик бузоқчалар сақланади. Унсин опа сўрғичли бутилкадаги илитилган сутни аввал ана шу бузоқчаларга эмиздирди. Фермага яқиндагина ишга келган Фикрия опа бузоқ боқар аёлнинг бу ишини ҳавас билан кўзатиб турарди.

— Бир қўлингиз билан сут берасиз, бир қўлингиз билан орқавошини силайсиз-а, — деди у завқланиб.

— Бўлмасамчи, бу жонворларни қанчалик меҳр билан боқсанг, парваришласанг, шунчалик тез ўсади, — деб жавоб қилади кекса бузоқбоқар.

Ҳа, Унсун опа фермага ишга келиптики, бузоқ боқади. Ҳамиша ҳушчақчақ, чеҳраси кулиб турадиган бу аёл бузоқларнинг «тили»ни яхши билади.

Шу кунларда унинг боқимида 70 га яқин ёш бузоқ бор. Эл-юртга мўл-кўл гўшт, сут, етказиб бераман деган чорвадор молларни ёшлигидан яхши боқиб тезроқ етилтириш тўғрисида ғамхўрлик қилади. Унсун опа буни яхши билади. У боқиб катта қилган зотли бузоқлар сигирлар сафига қўшилган, улардан мўл-кўл сут соғиб олинаяпти. Шу кунларда бўрдоқига боқилаётган 62 молни ҳам Унсун опа катта қилиб берган.

Совхозда чорва моллари йилдан-йилга кўпаймоқда. Ана шуни ҳисобга олиб Унсун опа ўзига шогирд тайёрлаяпти. Ф. Раҳимуллина тез кунда опадан кўп нарсаларни ўрганиб олди. Ҳозир у ҳам мустақил ўзи бузоқ боқаяпти.

— Ҳар бир бузоққа 300 граммдан ем, ҳамда оз-оздан силос ва беда гули берамиз, булар нормадан ошириб юборилмайди, акс ҳолда бузоқлар оғирлашиб қолади. Шунинг учун қаттиқ режим асосида боқамиз, — дейишади улар.

Бу икки аёлнинг ёши анчага бориб қолган. Лекин улар қаридим, деб бекор ўтирамизми, меҳнат кишини бақувват қилади, ёшартади деб, меҳнат қилишяпти.

Ф. УСМОНОВА.
«Малик» совхози.

ҲОЗИРГИ КУННИНГ МУҲИМ ВАЗИФАСИ:

ДАЛАЛАРНИ ЭКИШГА СИФАТЛИ СОЗЛАНГ. АРИҚЛАРДАН СУВ РАВОН ОҚАДИГАН БЎЛСИН. ДАЛАГА МАҲАЛЛИЙ ЎҒИТ ТАШИБ ЧИҚАРИШНИ СУСАЙТИРМАНГ.

Квадратларнинг аниқ чиқиши ҳозирги кундаги ишларнинг қанчалик сифатли ўтказилишига боғлиқ. Техника ремонти тез ва соз ўтсин. Кадрларни ўқитишни пухта йўлга қўйиш лозим. Экипаж аъзолари билан амалий машғулотлар ўтказишни кучайтиринг!

ПАХТАСИ МАШИНАДА ТЕРИЛАДИГАН ДАЛАЛАРНИ АЖРАТИШНИ ТЕЗРОҚ ТУГАЛЛАШ ВА БУ МАЙДОНЛАРДА ЗАРУР ТАЙЁРГАРЛИК ИШЛАРИНИ ОЛИБ БОРИШ ЛОЗИМ.

Экин майдонларига қўшилмаган бирон қарич ортиқча ер қолмасин: карта чеккалари, дала бурчаклари, ортиқча йўл ва ўқариқларни ҳайдаб, текислаб ерга ер қўшинг.

ЭКИШ ПАЙТИДА ШОШИБ ҚОЛМАСЛИК УЧУН УРУҒЛИКЛАРНИ ҲОЗИРДАН САРАЛАБ ҚЎЙИШНИ УНУТМАНГ.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ЗАРАР КУНАНДАЛАРИНИНГ КЎПАЙИБ КЕТМАСЛИГИ УЧУН ҲОЗИРДАН БОШЛАБ УНГА ҚАРШИ КУРАШ ТАДБИРЛАРИНИ КЎРИНГ.

«Узсельхозтехника»нинг Оққўрғон район бўлимида трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилиш, мавсумга созлаш қизғин бормоқда. Суратда: механик С. Абдураимов (ўнгда) ва Исмоил Қосимов ўртоқлар «Октябрь 40 йиллиги» колхозидан келтирилган техника ремонтининг сифатини кўздан кечирмоқдалар.

ЖОНБОЗЛИК КЎРСАТИБ

Калинин районидаги «XX партсъезд» колхози аъзолари бу йил ҳар гектар ерда 15 тоннадан картошка, 30 тоннадан помидор, 35 тоннадан карам, 40-45 тоннадан қовун-тарвуз ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришга қатъий бел боғлашган.

Колхозда янги мўл ҳосилга тараддуд эрта бошланиб, барча дала ишлари намунали ташкил этилди. Зўр уюшқоқлик билан олиб борилган иш ўз самараларини берди. Ҳозиргача далага 2 минг тоннадан зиёд компостланган ўғит ташиб чиқарилди. Мавжуд 20 та трактор ва 40 тадан ортиқ бошқа қишлоқ хўжалик машиналари сифатли ремонтдан чиқарилиб, дала ишларига тахт қилиб қўйилди. Бу соҳада ўзаро мусобақа асосида ишлаётган механизаторлар Т. Абдуллаев, О. Ризаев, В. Ҳакимов, Й. Мадмусаев, М. Убайдуллаев каби пўлат от чавандозлари ва Ф. Файзиев, С. Абдуллаев сингари ташаббускор комсомол-ёшлари, айниқса, жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ

БОҒБОНЛАР АҲДИ

Бўстонлиқ манзарасини янада гўзаллаштириш, турли хил мевали дарахт кўчатларини етказиб бериш йўлида Юқори Чирчиқ ўрмон хўжалиги боғбонлари фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Боғбонлар кейинги уч йил ичида 610 гектардан ошиқроқ ерга мевали дарахт кўчатлари ўтқаздилар, тоғ ён бағирларида 62 минг туп ёввойи дарахтларга мевали дарахтлар пайванд қилинди. Ўтган йили эса колхоз ва совхозларга 1 миллион 350 минг мевали дарахт кўчатлари етказиб бердилар.

Миришкор боғбонларнинг бу йилги режалари ҳам катта. Улар яна 400 гектар ерда боғ ташкил қилиш, пландаги 15 минг ўрнига 50 минг туп олча, бодом, олма каби тоғ ён бағридаги мевали дарахтларини пайвандлаш мажбуриятини олишган.

Ўрмончилар боғдорчилик хўжаликларига бу йил 1 миллион 500 мингга яқин олма, ўрик, олхўри, бодом ва бошқа хил энг яхши навли кўчатлар етказиб беришга, бир миллионга яқин ниҳолни пайванд қилишга қарор қилишган.

А. РАХИМБЕРДИЕВ,
В. ҚОДИРОВ.

МЎЛ ҲОСИЛ ҒАМИДА

(Газетхонлар хатига обзор)

□ □ □

Редакциямизга ҳар куни тадбиркор деҳқонлар тўғрисида ёзилган кўплаб хат-хабарлар келиб турибди. Қишлоқ мухбири юборган конвертни очиб, оқ қоғозга битилган жумлаларга кўз югуртираркансан, далалардаги қайноқ меҳнатни ёрқин тасаввур этасан, киши.

Янгиерлик актив қишлоқ мухбиримиз ўртоқ **А. Боймуродов** бизга юборган хабарига «Ҳосилдорликни ошириш йўлида» деб сарлавҳа қўйибди. Унинг ёзишича «Фарҳод» совхози деҳқонлари бу йил ҳосилдорликни ошириш йўлида чинакамига ҳаракат қилмоқдалар. Ўтган йили совхоз бўйича 16 та бригадада 25 центнердан ошириб ҳосил кўтарилди. Совхознинг 1. 2-бўлимлари ҳамда ўндан ортиқ бригадасининг пахтакорлари бу йил «оқ олтин» ҳосилдорлигини 25 центнерга етказишга қатъий бел боғладилар.

Шу районлик **Х. Отақулов, Р. Саидқулов, Т. Худойбердиев** ва **Г. Юсупов, М. Мирсоатов** ўртоқлар ёзиб юборган хат-хабарлар ҳам пешқадам кишиларга бағишланган.

Шу кунларда Янгийўл районидаги илғор хўжаликлар, пешқадам бригадаларда кўклам тараддуди тобора авж олаяпти. Калинин номли колхознинг коммунист ўртоқ Жўра Сафаров бошчилик қилаётган машъал бригадаси аъзолари ўтган йили ҳар гектар ердан 41 центнердан хирмон кўтариб, эл-юртнинг ишончини оқлаган эдилар, — деб ёзади ўртоқ **А. Жалолов,** — устлабинскликларнинг ватанпарварлик чақириқлари бригада деҳқонларини беҳад руҳлантириб юборди. Улар бу йил ҳосилдорликни 45 центнерга етказишга қатъий қарор қилдилар.

Шу районлик ўртоқ **Қ. Булғанбоев**нинг ёзишича, «ЎзССР 30 йиллиги» колхозининг механизаторлари 27 та трактор, 3 та чизель ва 200 та боронани сифатли ремонтдан чиқариб мавсумга тахт қилиб қўйганлар. Актив қишлоқ мухбирларимиздан **Н. Миршарипов, Й. Ғаниев, Х. Эралиев, Ж. Аҳмедов, М. Муҳамедов, Ф. Шоҳисломов, Т. Имомов, А. Юсупов** ўртоқлар эса ўз хабарларида кўкламга кўнгилдагидай шайланган асл деҳқонлардан хурсанд бўлганликларини билдиришган.

— Энгельс номли колхозда, — деб ёзади ўртачирчиқлик ўртоқ **Ш. Холмуҳамедов,** — далага гўнг ташиб чиқариш тобора қизитилмоқда. Тракторчилардан Х. Эгамбердиев, А. Мамадалиев, О. Тўлабоев, аравакашлардан М. Пирматов, Б. Умаров, Э. Қурбонов каби ўртоқларнинг ҳар бири кунига 4-5 тоннадан гўнг ташияпти. Колхозчилар 8 минг кубометрдан ортиқроқ ҳажмдаги ариқ-зовурларни сув равон оқадиган қилиб тозалаб қўйдилар.

Сирдарёлик **Ю. Абдуалимов, Х. Худойбердиев** ва **Т. Солиев** ўртоқлар юборган хабарлардан мана бундай жумлаларни ўқиш мумкин. «Ўртоқ Л. Элмуродов бошчилик қилаётган бригада аъзолари ерни экишга тайёрлашда «Социализм» совхозининг 4-бўлимида илғорликни қўлдан бермаяптилар. Бу йил юз гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил кўтаришга бел боғлаган деҳқонлар тупроқ унумдорлигини оширишга алоҳида эътибор беришаяпти. Ариқ-зовурлар ҳам тез суръатлар билан тозаланмоқда. Шунингдек райондаги «Қизил Октябрь» «Ленинград» колхозларида ҳам кўкламги экиш кампаниясига тайёргарлик ишлари тобора авж олдириляпти».

Областимизнинг турли районларидан мухбирларимиз ёзиб юборган қайси бир хабарни ўқиманг, олийҳиммат деҳқонларнинг ишлари билан танишасиз. **Х. Холйигитов, Х. Оҳйигитов, М. Фармонов** (Гулистон), **Н. Тўфонов, Х. Аҳмедов** (Оққўрғон), **Д. Пулиев** (Юқори Чирчиқ), **А. Эргашев, Ж. Умарқулов** (Бўка), **П. Тожиев, А. Раззоқов, Б. Содиқов** (Ўрта Чирчиқ), **О. Эргашев** (Сирдарё) ўртоқлардан келган сермазмун хабарлар ана шулар жумласидандир

Баҳоринг бошланди, деҳқон! Олтин кузга бориб тоғ-тоғ «оқ олтин» хирмонларини уйиш иштиёқида экансан, ҳозир ишни пухта қил, тараддудни дўндираётган ҳамкасбларингдан ўрнак ол. Сен экиш кампаниясига пухта шайлансанг, баҳорнинг бир куни сенинг бир йиллик муваффақиятингга татийди.

М. Волкадова ўтган йили ўз боқимидаги она чўчқаларни меҳр-муҳаббат билан парвариш қилиб, улардан 340 та чўчқа боласи олган эди. Калинин районидаги «Ўзбекистон» колхозининг бу моҳир чўчқабоқари эндиликда ҳар бир она чўчқадан янада кўпроқ бола олиш учун курашмоқда.

С. Икромов фотоси.

ЎРИНСИЗ НОЛАЛАР

Ленин номли колхознинг довруғи бир вақтлари областимизга тарқалган бўлиб, у юқори ҳосилли хўжаликлардан бири эди.

Афсуски, кейинги йилларда бу хўжаликнинг донғи ҳам, чанги ҳам чиқмай қолди. Ҳосилдорлик кескин пасайиб кетди. Ўтган йили 845 гектар ернинг ҳар гектаридан олинган ҳосил бор-йўғи 12,5 центнер бўлди. План эса 48 процентга ҳам етмади. Бир центнер пахтанинг таннархи эса оз эмас 25 сўмга тушди.

Хўш, бу хўжаликда ҳосилдорлик нега бунчалик кескин пасайиб кетди. Қани бу хўжаликнинг илгариги довруғи? Ёки колхоз ерлари ёмонлашиб, техника, ишчи кучлари етишмай қолдими?!

Колхоз правлениесининг қайсибир аъзосидан бу ҳақда сўраманг, бир овоздан «Бизни ўтган йилги дўл доғда қолдириб кетди», деган важни эшитасиз. Тўғри, бу даъвога қисман қўшилса бўлади. Лекин ҳамма касал шундаки, улар олдинги шуҳратларига маҳлиё бўлиб эришилган ютуқларни қўлдан бой бериб қўйдилар. Буни ҳозирги тайёргарлик ишларидан ҳам сезиб олиш қийин эмас.

— Бу йил ниятни катта қилиб қўйдик, — дейди колхоз партия ташкилотининг секретари Абдуқодир Эгамқулов, — мағрурона оҳангда, — биз устлабинсклар ва янгийўлликлар бошлаган ватанпарварлик ташаббусга қўшилиб, ҳосилдорликни 12,5 центнердан 27,5 га етказиш, давлатга ўтган йилдагидан қарийб 1200 тонна кўп пахта сотиш юзасидан мажбурият олдик. Кўкламги тайёргарлик ишлари ҳам ана шунга яраша ташкил қилинган.

Бу орзуни табриклаш керак. Лекин ҳамма гап ана шу лекинда-да. Ҳолва деган билан оғиз чучимаганидек, орзу билан ҳосилдорликни ошириб бўлмайди. Агар ишга бош инженер Ли Николай, партия ташкилотининг секретари Абдуқодир Эгамқулов, 2-участка устахона бошлиғи Давлабоев ўртоқлар таъбири билан баҳо берсангиз, гўё қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилиш, далага маҳаллий ўғит чиқариш, қўйингчи ариқ-зовурларни тозалаш кўнгилдагидек ташкил қилинган. Бош инженер Ли Николай 15 та сеялкадан 12 таси «ремонтдан чиқарилиб экишга тахт қилиб қўйилди» деган эди. Лекин 12 та сеялкадан бирортасини ҳам ишга шай деб бўлмайди. Колхознинг Маъмурхон Толипов бошчилик қилаётган 1-участка устахонасидаги мовжуд еттита сеялкадан учтасига втулка, шестерня йўқ деган баҳона билан ҳалигача қўл ҳам урилмаган. Далабоев бошлиқ 2-устахонада тайёр деб маълумот берилган мавжуд 5 та сеялка ремонти чала ташлаб кетилган. 26 та трактордан фақатгина 8 таси ремонтдан чиқарилган, 9 таси «Узсельхозтехника» ремонт бўлимига юборилган. Қолган 9 таси эса...? С-100 трактори билан кузда ер ҳайдалганида барабани ишдан чиқарилган эди. Ҳозир ҳам у шундайлигича лойга қорилиб занг босиб ётибди. Битта ДТ-54 тракторининг олдинги бруси, битта ДТ-24 тракторининг эса клапани йўқлиги сабабли 20 кундан буён устахонада ремонт қилинмай турибди.

Колхознинг ҳар иккала устахонасида бўлсангиз ана шундай тартибсизликларни — қиши билан очиқ ҳавода қор-ёмғир остида занг босиб ётган чизель, плут борона ва бошқа қишлоқ хўжалик асбоблари уюмини кўриб юрагингиз ачишади. Наҳотки устахона раҳбарлари ва механизаторлар пинакларини бузишмаса!

Шуниси қизиқки, колхоз раҳбарлари икки гапнинг бирида кадрлар етишмаётганлиги ҳақида нола қилишади. Колхозда ҳақиқатан кадрлар йўқми? Бор. Фақат уларни қунт билан тарбиялаш, ўқитиш, ўргатиш керак, холос. Афсуски, шундай қилинмаяпти. Механизаторлар билан ишлаш, уларга маданий ва маиший дам олишлари учун шароит яратиб бериш ва моддий рағбатлантириш каби тадбирлар мутлақо унутиб қўйилган. Шу сабабли ҳам иш унуми, меҳнат интизоми паст.

Тўғри, ўтган йили чигит экишдан тортиб, пахтани йиғиб-териб олишгача бўлган ишларни бажаришда қўшни колхозлардан келиб ёрдам беришган эди. Афтидан сиртқи «ёрдамга» ўрганиб қолган колхоз раҳбарлари яна бу йил ҳам улардан умид қилишаётган кўринади.

1-участка устахонасига кириб келганимизда соат 12 лар чамаси эди. Бу ерда тракторчи Жумасаевдан бўлак ҳеч кимни учрата олмадик. Унинг ёнида ғилдираклари ажралиб 3—4 сеялка қисмлари сочилиб ётибди.

— Бошқа тракторчилар қаерда, — сўрадик ундан.

— Билмадим, — деди у сеялкасидан кўзини узмай.

— Нега ремонтни чала қолдириб кетишди?

Бундай саволга жавоб беравериб кўникиб қолганидан-ми у лўнда қилиб, — «деталь йўқ» деб қўяқолди.

Қарс икки қўлдан чиқади дейдилар. Бу ўринда тракторчининг эътирози тўғри. Январь ойида колхоз «Узсельхозтехника»нинг район бўлимига 1-та «ДТ-54», 3 та универсал ҳамда «ДТ-24» ва С-80 тракторлари ремонти учун. 7900 сўм пул тўлади. Лекин шунга қарамай ремонт сифатли бўлмаяпти. Бунинг устига «Узсельхозтехника»нинг бўлими колхозга ўз вақтида запас қисмлар етқазиб бермаяпти.

Ваҳоланки, «Узсельхозтехника» район бўлимининг бошлиғи ўртоқ Каримов шу колхозга доимий вакил этиб тайинланган. Тўғри, у колхозга тез-тез келиб хабар олиб туради. Лекин амалий ёрдам бўлмагандан кейин нима фойда!

Бу хўжаликда техника ремонтигина эмас, бошқа ишлар ҳам ўлда-жўлда. Пландаги 7 минг 200 ўрнига эндигина 1700 тонна гўнг чиқарилган, ариқ-зовурларни тозалаш топшириғи 40 процент бажарилган. Агар тайёргарлик шу зайилда давом этса, колхоз пахтакорлари бу йил ҳам доғда қолишлари турган гап.

А. ШАЙХОВ.
Юқори Чирчиқ райони.

МЕВА МЎЛ БЎЛАДИ

Ўрта Чирчиқ районидаги 2-«Оҳангарон» совхози 3-бўлимининг ўртоқ Н. Эшонхонов бошлиқ боғдорчилик ва парник бригадаси аъзолари кундан кунга ғайрат қилмоқдалар. Улар янгидан 15 гектар ерга мевали дарахтлар кўчати, 2000 тупдан ортиқ манзарали дарахт кўчати ўтқаздилар.

Бўлимнинг парник хўжалигидаги ишлар ҳам намунали ташкил этилган. 100 ромга сепилган карам уруғи тўлиқ ундириб олинди ва унинг кўчатлари 120 ромга пикировка қилинди. 200 ромга сепилган помидор ва редиска уруғлари ҳам текис униб чиқди. Боғдорчилик ва парник хўжалиги ишида бўлимнинг С. Мирсидиқова, А. Эргашева, М. Мирзахонова, К. Саидаҳмедов, С. Авлиёхонов каби ишчилари ҳалол меҳнат қилиб, бошқаларга намуна кўрсатмоқдалар.

Р. НАЖИМОВ.

Шафқат қилинг, биродарлар,
Тиши тушган тракторман.
Бошлиқларим билмас қадрим,
Колхозга кўп керакдирман.

Ишим битгач, унутилиб,
Бўкиб қолдим ёмғир, қорда.
Чириб кетди деталь-винтим,
Ҳолим кўриб қилинг ёрдам.

В. Воробейчиков чизган расм.

Тошкент Давлат педагогика институтининг бошланғич таълим методикаси факультетида студентларнинг музика саводини ўстиришга алоҳида аҳамият берилмоқда. Суратда: факультетнинг IV курс студентлари пианино ва рубоб чалиш санъатини мустақил машқ қилмоқдалар.

Р. Шияпов фотоси.

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

ЖАҲОН ТИНЧЛИК КЕНГАШИ ПРЕЗИДИУМИ МАЖЛИСИНИНГ ҲУЖЖАТЛАРИ

МАЛЬМЕ, 4 март. (ТАСС). Швециянинг Мальме шаҳрида шу йил 2—3 мартда мажлис ўтказган Жаҳон Тинчлик Кенгашининг президиуми бир қанча ҳужжатлар, шу жумладан Европа халқларига мурожаат, қуролсизланиш ва тинчлик учун баҳорги кампания ўтказиш ҳақида мурожаат, ядро синовларини тўхтатиш ҳақида резолюция қабул қилди.

«Европа халқлари дейилади Европа халқларига мурожаатда, термоядро урушининг хавфи ҳозир ҳар қачонгидан ҳам жиддий эканлигини тушунишлари керак. Де Голль билан Аденауэрнинг ҳарбий иттифоқи, НАТОнинг кўп томонли атом кучлари вужудга келтирилаётганлиги, Европа районидаги чет эл ядро базалари ҳамда Шимолий денгизда, Атлантикада ва Ўрта денгиздаги «Поларис» ракеталари билан қуролланган сув ости кемалари ва сув усти кемалари бу хавфни кучайтирмоқда».

Ана шу вазиятда, деб кўрсатилади мурожаатда, барча халқлар ўз ҳукуматларига қуйидаги талабларни қабул қилдириш учун зўр ғайрат билан курашмоқлари керак:

«Европа марказида ядро қуроли бўлмайдиган, қуролланиш эса чеклаб қўйилган кенг зона вужудга келтириш.

Европа районида барча чет эл ядро базаларини тугатиш.

Европада иккинчи жаҳон урушидан қолган ҳамма проблемаларни ҳал этиш учун халқаро шартнома тузиш.

Ҳар иккала герман давлатининг мавжудлигини ва уларнинг ҳозирги чегараларини ҳамма мамлакатларнинг таниши.

Ғарбий Берлин гражданларининг манфаатлари ва ҳуқуқлари таъминланган ҳамда унинг бошқа ҳамма мамлакатлар билан чекланмаган алоқалари гарантиялаган ҳолда совуқ уруш маркази бўлмайдиган қилиб Ғарбий Берлин проблемасини ҳал этиш.

Бу таклифлар, деб таъкидланади мурожаатда, Европадаги барча мамлакатлар учун ҳаётий муҳим аҳамиятга эгадир. Хавф кун сайин кучайиб бормоқда. Европани ва инсониятни сақлаб қолиш учун халқлар ҳаракат қилишлари керак».

Қуролсизланиш ва тинчлик учун баҳорги кампанияни ўтказиш тўғрисидаги мурожаатда, Жаҳон Тинчлик Кенгашининг президиуми «барча тинчликсевар эркаклар ва аёлларга, тинчлик учун курашаётган барча ҳаракатлар ва ташкилотларга мурожаат қилиб, келажак ойларда дунёнинг ҳамма мамлакатларида бир вақт ичида тинчликни ҳимоя қилиш ҳаракатларининг кенг кампаниясини ўтказишга чақиради».

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Президиуми Европадаги воқеаларнинг хатарли ривожланаётганлигини кўрсатиб, таъкидлайдики, «бу нарса халқлар иродасига зиддир. Инсоният ядро даҳшатларининг тўхтатилишини истайди. Инсоният тинч-тотув яшашни ва қурол-яроғларга кетаётган харажатларнинг тўхтатилишини истайди... Лекин тинчликка кутиш йўли билан эришиб бўлмайди; тинчлик халқлар иродасини барқарор этиш учун ҳаракатлар қилишни, ҳамма томонидан ҳаракат қилинишини талаб этади».

«Жаҳон Тинчлик Кенгаши ва тинчлик учун курашаётган бошқа кўпгина ташкилотлар, дейилади мурожаатнинг охирида, келажак ойларда турли талабларни ва тинчлик учун кураш аспектларини қўллаб-қувватлаш юзасидан юришлар, митинглар, намойишлар, петиция топширишлар ва бошқа хил фаолиятларнинг планларини тузиб чиқдилар. Биз ана шундай фаолият ким томонидан ташкил этилишидан қатъий назар, бу фаолиятларнинг ҳамма турларини табриклаймиз ва бундай фаолият қудратли кучга айланмоғи ҳамда 1963 йил баҳорини тинчлик учун курашда тарихий бурилиш нуқтасига айлантирмоғи учун ҳаммани шу фаолиятни қўллаб-қувватлашга чақирамиз.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши президиуми жаҳон Тинчлик кенгаши сессиясини 1963 йил июнь ойида чақириш тўғрисида қарор қабул қилди. (ТАСС).

ЭМИЗГИЧЛАР, МУЗ ХАЛТАЧАЛАР ВА ХАЛҚАРО САВДО-СОТИҚ ТЎҒРИСИДА

АҚШ савдо министрлиги СССРга ва бошқа социалистик давлатларга Америка товарларини экспорт қилиш учун бериладиган лицензиялар кескин камайтирилишини эълон қилди. Экспорт лицензиялари 49,6 миллион доллар миқдорида чеклаб қўйилди, бу эса, ўтган йилги даражадан анча пастдир. (Матбуот хабарларидан).

Бу — савдо-сотиқни ривожлантириш масалаларига бағишлаб, БМТнинг қарорига асосан кечи билан 1964 йил бошларида ўтказиладиган Халқаро конференцияга ўзига хос равишда тайёргарлик кўриш эмасми? Маълумки, бундай конференция ўтказиш фикрини Қўшма Штатлар қувватлаган эди.

Айни маҳалда СССР билан савдо қилиш вақтида ана шу мамлакат алоҳида қоидаларга амал қилмоқда. Бу ўринда Американинг ҳамма товарлари уч группага бўлиб қўйилган:

1. «Биз, АҚШ, Совет Иттифоқига экспорт қилишни тақиқлайдиган товарлар»;

2. «Сиз биздан сотиб олишингиз мумкин бўлган, лекин биз сотиб олишингиз учун жон-жаҳдимиз билан халақит берадиган товарлар»;

3. «Биз бемалол сота берадиган, лекин сизнинг сотиб олишингиз даргумон бўлган товарлар».

Ана шундай шартлар қўйилиши натижасида Қўшма Штатлар Совет Иттифоқининг савдо-сотиқдаги партнёрлари орасида нақ бўлмаса, охирги ўринга тушиб қолди, дейиш мумкин.

Экспорт қилиш мутлақо тақиқлаб қўйилган биринчи группадаги товарлар жумласига, масалан, автомобиль свечалари, ҳар хил электр ускуналари, жуда турли-туман саноат ускуналари, кўпгина химиявий маҳсулотлар киради...

Иккинчи группадаги товарларни, яъни «сиз биздан сотиб олишингиз мумкин бўлган, лекин биз сотиб олишингиз учун жон-жаҳдимиз билан халақит берадиган» деб айтилган товарларни АҚШдан импорт қилишимиздан аввал ана шу товарларни ишлаб чиқариш учун лицензиялар сотиб олмоғимиз керак. Кўп эмас-оз эмас ҳамма турдаги товарларнинг бешдан тўрт қисми ана шу группага киради.

Хўш, эркин равишда савдо-сотиқ қилиб келаётганини ҳамма чорраҳаларда кўкларга кўтариб мақтаётган буюк индустриал давлат — АҚШ бошқа бир буюк индустриал давлатга нималарни сотишни таклиф қилмоқда?

Мана ана шундай товарларнинг ниҳоятда муфассал равишда босмахонада майда ҳарфлар билан териб чиқарилган 26 бетли рўйхати. Масалан, Америкадаги корхона эгаларига «янги, эски латта-путталарнинг қийқимлари ва қуроқларини ҳамда кийиб эскитилган гражданлик кийим-кечагини» Совет Иттифоқига бемалол сотиш учун рухсат берилган. Ҳақиқатан ҳам қанчадан-қанча қийқимлар йўқолиб кетаяпти-да! Айни маҳалда эса, савдо-сотиқ ишлари жойидан жилимай турибди.

АҚШ «каламуш ўлдирадиган заҳар»ни сотишга ҳам ҳеч қандай тўсқинлик қилмайди. Одамгарчилик юзасидан шундай қилаётган эмиш. «Каптарлар боқиладиган дон» ҳам стратегик товарлар рўйхатига киритилмаган. «Сақич резина» ҳам стратегик жиҳатдан хавф-хатарсиз ҳисобланади. Лекин ҳар қандай резина ҳам ана шундай эмас: даволаш мақсадлари учун чиқарилган сақич резина фақат лицензиялар асосидагина сотилади.

«Ҳамма турдаги болалар эмизгичи»га кенг йўл очиб қўйилган. Қизиққан ўртоқларга шу нарсани маълум қилиб қўяйликки, ҳозир айтишга ҳам арзимайдиган ҳажмдаги Совет-Америка савдо оборотини 20 процент кўпайтириш учун «ҳамма турдаги болалар эмизгичи»дан бир неча миллиард дона сотиб олиш керак. Шундай қилиб, яқин асрлар ичида бунёдга келадиган совет гўдакларининг ҳаммасини эмизгичлар билан керагидан ортиқча таъминлаш мумкин эди. Афтидан, совет болалари америкача турмуш тарзининг бир қисмини эмизгич орқали сут билан ўзига сингдириб олади, деб АҚШ савдо министрлиги жуда нозик режа тузганга ўхшайди!

«Муз халтачалар» ёрдами билан ҳам Совет-Америка савдосини кўпайтириш ғоят қийин нарса. Ҳатто, халтачаларни муз-пузи билан сотиб олганда ҳам, бунга эришиб бўлмайди. Аммо, бу ўринда: Америка музини Совет Иттифоқига сотиш мумкинмикин? — деган савол туғилади.

Н. С. Хрушчевнинг: «Албатта, нимаики тўғри келса ҳамма нарсани, ҳатто, солдатларнинг шимига тикилиши мумкин-ку, деб туғмани ҳам стратегик материал ҳисобласа бўла беради», деган мулоҳазаси бир қарашда ҳазилдек туюлса ҳам, аслида рост гап.

Шуниси қизиқки, АҚШ халқаро савдо-сотиқ конференциясига қандай таклифлар тайёрлаётган экан? Чекланмаган ҳолда савдо-сотиқ қилиш учун мўлжалланган товарлар рўйхати... ош пичоқнинг қини ёки ҳовузнинг қопқоғи ҳисобига кенгайтирилса, ажаб эмас...

В. ВАСИЛЕЦ (ТАСС).

ГАНАНИНГ ОЛТИ БАҲОРИ

1957 йил 6 мартда собиқ инглиз мустамлакаси — Олтин Қирғоқнинг пойтахти Аккра устида қизил-сариқ-яшил рангли, қора юлдузли байроқ ҳилпиради. Бу — ғарбий Африкадаги янги мустақил давлат — Гананинг байроғи эди.

Бу мамлакат халқи асрлар давомида мустамлакачилар зулми остида эзилиб келди. Бундан 500 йил муқаддам Португалиялик босқинчилар бу ерда олтин ва олмоснинг катта запасини топдилар ва бу ерни «Олтин Қирғоқ» деб атадилар. Ҳозирги вақтда ҳам Гана олтин, марганец рудаси ва бошқа қазилма бойликлар ишлаб чиқариш бўйича дунёда биринчи ўринлардан бирини эгаллайди.

Олтин конлари инглиз компанияси — «Ашанти голдфилдс корпорейшн»нинг қўли остидадир. Бироқ Гана ҳукумати 1961 йилда давлат кончилик корпорациясини тузиб, олтин оладиган бир неча компаниялар устидан раҳбарликни ўз қўлига олди.

Олмос чиқариш саноати маҳсулотининг деярли ярми чет эл монополияси қўлида. Инглизларнинг «Консолидейтед Африкен селекшн траст» компанияси шу соҳадаги энг йирик компаниядир. 1961 йилдан бошлаб чет эл компаниялари учун олмосни мамлакатдан четга олиб чиқиш ман қилинди. У фақат Аккрадаги давлат олмос бозорида сотилиши лозим.

Мамлакат «яшил олтин» деб аталган какао етиштириш бўйича дунёда биринчи ўринни эгаллайди. Инглизлар ўз конторалари орқали четга кўплаб какао сотиб, катта-катта фойда олиб келганлар.

Инглиз мустамлакачилари ҳукмронлик қилган даврда мамлакат экономикасига америка капитали ҳам суқилиб кирди. 13 та кемачилик компаниясидан учтаси инглизларга, яна шунчаси америкаликларга қарашли эди. Тўртта нефть компаниясидан иккитаси америкаликларники, биттаси инглизларники эди.

Мустамлакачиларнинг хўжайинлик қилиши шунга олиб келдики, табиий бойликларга сероб бўлган бу мамлакатда аҳоли оч-яланғоч яшашга мажбур бўлди. Бироқ халқ чет эллик хўжайинларга қарши кўп марта кураш олиб борди. Иккинчи жаҳон урушида Совет Иттифоқи ва бошқа мамлакатларнинг фашизм устидан ғалаба қозониши туфайли бу кураш янада авж олди.

Англия мустамлакачилари ўз ҳукмронликларини сақлаб қолиш мақсадида кескин чоралар кўрдилар. 1948 йили Аккрада бўлган намойиш қатнашчилари ўққа тутилди. 1951 йилда кончилик саноати ишчиларининг умумий забастовкаси қурол ёрдамида бостирилди. Халқ орасидан чиққан кўпгина сиёсий арбоблар, шулар қаторида Гана ҳукуматининг ҳозирги бошлиғи доктор Кваме Нкрума ҳам қамоққа ташланди.

Кваме Нкрума ҳозир 54 ёшда. У Англия ва АҚШда ўқиди ҳамда философия доктори деган илмий даража олди. У Ватанига қайтиб келгач, Конвента халқ партиясини тузди. Бу партия мамлакат ўз-ўзини идора қилиши зарурлигини талаб қилиб чиқди. Гана мустақил бўлганидан сўнг Нкрума ҳукумат бошлиғи қилиб сайланди. 1960 йил июлида Гана республика деб эълон қилинди. Кваме Нкрума эса унинг биринчи президенти бўлди.

Нкрума бошқараётган Гана ҳукумати бетарафлик сиёсатига амал қилмоқда, мамлакат территориясида чет эл ҳарбий базалари жойлаштирилишига қарши чиқмоқда. Гана ҳукумати Африкадаги мустамлакачиларнинг ҳийла-найрангларига, «умумий бозор»да қатнашишга қарши актив кураш олиб бормоқда.

Мустақил Ганада ўтган олти йил ичида кўпгина ишлар қилинди. Йирик чет эл фирмалари устидан назорат кучайтирилмоқда. Бу фирмалар мамлакатда боксит, олтин, марганец рудаси қазиб чиқариш, қимматбаҳо тропик дарахтлардан ёғоч тайёрлаш ишини олиб бормоқдалар. Ҳукумат қонунига кўра, чет эл фирмалари ўз фойдаларининг 60 процентини Гана корхоналарига беришлари керак.

Гана халқ хўжалигида давлат сектори тобора ўсиб бормоқда. Умумий мажбурий бошланғич таълим жорий қилинган. Армиянинг офицерлар составы африкаликлардан тузилган.

Социалистик мамлакатлар ва биринчи навбатда Совет Иттифоқи Ганага беғараз иқтисодий ва техника ёрдами кўрсатмоқдалар. Унга енгил ва фойдали шартлар билан кредитлар берилди.

Иқтисодий ва техника ҳамкорлиги тўғрисида битим имзоланди. Бу битимга мувофиқ, Тема порти қурилди. Корхоналар учун ускуналар етказиб берилмоқда. Гидроэлектростанциялар учун тўғон қурилаяпти. Бундан ташқари, СССР Ганага турли машина ва ускуналар, қурилиш материаллари, минерал ўғитлар ва юқори сифатли уруғлар етказиб беради.

Миллий экономикани вужудга келтиришда халқ хўжалигини планлаштириш катта аҳамиятга эга. Гана узоқ муддатга мўлжалланган ана шундай планлаштиришга киришди. Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, қайта ишлаш саноатини юксалтириш, йўл, алоқа воситалари, мактаб, касалхоналар қуриш, миллий даромадни кўпайтириш, хуллас — аҳолининг турмуш шароитини яхшилаш кўзда тутилган.

Гана ҳукумати мамлакатнинг саноати, қишлоқ хўжалиги ва техника тараққиёти юзасидан етти йиллик план тузиб чиқди. Бу планда электрлаштиришга асосий эътибор берилган. Вольта дарёсининг қуйи оқимида йирик ГЭС қуришга киришилди. Ўн йил ичида мамлакатни тўла электрлаштириш вазифаси қўйилган.

Озод Гана янги ҳаёт қурмоқда. Ёш африка давлатига унинг миллий байрами кунида мустақиллик йўлида янги муваффақиятлар тилаймиз.

А. БЛОК.

Ҳиндистон Республикаси. Аградаги Қизил форт. Аджер пресс-ТАСС фотоси.

Тошкент янгиликлари

ЯНГИ КОНСТРУКЦИЯЛИ ПОЕЗДЛАР

Шаҳар атроф поездларидан фойдаланувчи гражданлар Тошкент вокзалига чиққанларида таажжубландилар. Одатдаги тепловозли қуйма металл вагонлар ўрнига перронга янги қипқизил рангли учта вагон состави келиб тўхтади. Уларнинг локомотиви йўқ эди.

— Сирдарёга қатнайдиган поезд келмади-ку,— сўради кекса аёл.

— Мана шунинг ўзи сиз айтган манзилга боради,— деди проводник,— марҳамат, чиқаверинг.

Яқиндан бошлаб Жилға-Сирдарё участкасида дизель-поездлар қатнови йўлга қўйилди. Бу дизель-поездлар Тошкент темир йўл бўлимига яқинда келтирилди. Унинг составида учта секция бор. Ўртадаги вагоннинг икки томонида 128 ўринли диванлар жойлашган. Қолган иккита вагонда эса машина бўлими ва ҳар бирида 77 йўловчига мўлжалланган ўрин бор. Кира ҳақи аввалгидан ўзгаргани йўқ.

Янги конструкциядаги поезд электропневматик тормозлар билан жиҳозланган. Вагон эшиклари фақат машинистнинг ихтиёри билан очилиб-ёпилади. Бу ҳол йўловчиларнинг хавфсизлигини таъминлайди.

Яқин кунларда Тошкент бўлимининг шаҳар атроф поездлар парки яна иккита шундай комфортабель дизель-поездлар билан таъминланади.

П. ЛОБАНОВ,
Тошкент вагон депоси мастери.

«ПОЙГА»ГА МАРҲАМАТ, КИЧКИНТОЙЛАР

Бу қанақа пойга бўлдийкин? Нима учун унга кичкинтойларнингина таклиф қилишаяпти, дерсиз. Ҳа, «пойга»да фақат жажжи ўғил-қизларингизгина иштирок этади. Жийрон от, бахайбат фил, узун шохли буғи уларнинг ихтиёрида бўлади...

Пойтахтимизнинг Киров кўчасида кичкинтойларга мўлжаллаб қурилган «Болалар сартарошхонаси»да ана шу ҳайвонлар макети бор. Соч олдиргани келган ўғил-қизларингиз уларнинг устига миниб олиб ўзларини пойгада иштирок этаётгандай ҳис этадилар ва машинка, устара, қайчи оғриғини сезмай, ҳархаша қилмай ўтирадилар.

Ихтисослашган бу сартарошхона болаларнинг дидига мос қилиб, чиройли безатилган.

РУМИН АРТИСТИ ПОЙТАХТИМИЗДА

Румыния халқ республикасида хизмат кўрсатган артист Давид Оганесян Совет Иттифоқига бир неча марта келиб, ёқимли овози билан санъат мухлисларига манзур бўлган. У яқинда пойтахтимизга меҳмон бўлиб келди. У Алишер Навоий номли академик опера ва балет театри саҳнасида пойтахтимиз томошабинларига ўз маҳоратини кўрсатади. Меҳмон Вердининг «Риголетто» ва «Фауст» операларида бош ролларни ижро этади.

КОМСОМОЛЛАРНИНГ САТИРИК ОЙНАСИ

Вокзал майдонида Ленин райони комсомолларининг жанговар органи — сатирик ойнаси осилди. Бу ойнада вокзал ходимларининг айрим қўпол хатти-ҳаракатлари, шу ерда учровчи алкоголлар, муттаҳам сотувчилар ва бошқа камчиликлар сатира ўти остига олинган. Унинг материалларини ҳамма қизиқиб ўқимоқда.

БЮЛЛЕТЕНЬ ОРАСИДАГИ БАЙТ

Маълумки, 3 март куни кечаси роса соат 12 да республикамизнинг ҳамма сайлов участкаларида бюллетенлар ташланган қутилар очилди. Шунда Тошкентнинг Октябрь районидаги сайлов участкаларидан бирида қутининг ичидан бюллетень билан бирга байт ҳам чиқди. Уни Бобир кўчасидаги 54-уйда яшовчи 59 ёшли нуроний куйчи Мушкин (Ҳусанхон Абдулхайрихонов) ёзган экан. Қуйида шу байтни босаяпмиз.

ТАБРИКЛАЙМАН

Муборак сизларга бўлсин, ажаб халқи жаҳон сайлов,
Фаровонликдан айлар дамба-дам ҳар хил баён сайлов.
Депутатларга бердик сидқидил бирлан овоз айлаб,
Кўнгиллар шоду-хуррамликка тўлди ҳар замон, сайлов.
Томошалар қилиб ҳар қайси бир ерга бориб кўрсанг,
Совет халқига бўлди ҳаддан ортиқ шодмон сайлов.
Кўриб бу шони-шавкат шуҳратига балки айтурман
Бу ёлғиз ерда бўлмай ҳамда бўлди осмон сайлов.
Умумий халқи бирлан партия раҳбар бўлиб доим,
Бориб ҳар жойда кўргил, мамлакат доруломон сайлов.
Қилиб бизларга шонли партия раҳбарлигин ҳардам,
Коммунизм йўлига бўлди бир роҳий равон сайлов.
Жаҳонда тинчлик, маъмурчилик бўлмоққа, эй Мушкин,
Агар дунёда билсанг, катта бу балки нишон сайлов.

МУШКИН.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

МУВАФФАҚИЯТ ТИЛАЙМИЗ

Биз телетомошабинлар республикамиз телестудиясининг кўпгина эшиттиришларини томоша қилиб бораётирмиз. Айниқса булар ичида «Оталар сўзи, ақлнинг кўзи» циклидан берилаётган эшиттириш бизга маъқул тушаяпти. Уни биз оила аъзоларимиз билан жуда мириқиб томоша қилаётирмиз. Ҳақиқатан ҳам бу эшиттириш ота-оналарнинг ёш бўғинни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида нималарга эътибор бериши кераклигига чақирмоқда. Бизнинг фикримизча ундаги фактлар жуда қизиқарли ва таъсирлидир. Биз бундай эшиттиришларни уюштиришда ва томошабинлар дидига мос қилиб кўрсатишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшаётган режиссёр Эргаш Каримов, редактор Э. Мусаев ва бошқа талантли артистларимизга ўзимизнинг ташаккуримизни билдирамиз, уларнинг бундан кейинги ижодий ишларига муваффақиятлар тилаймиз.

Ё. ИСҲОҚОВ,
М. ЕРМУҲАМЕДОВ
кекса пенсионерлар, Чилонзор райони.
Р. САИДЖАЛОЛОВА.
ТошДУ студенти.

ПИЛЛА ҲАҚИДА ЯНГИ КИТОБЛАР

Ушбу сарлавҳани ўқиб ҳайрон бўлманг. Халқимиз пиллани тилла дейди. Ўзбекистон ССР Ўрта ва олий мактаб давлат нашриёти яқинда П. А. Ковалев, А. А. Шевелёванинг «Ипак қурти уруғчилиги ва селекцияси», К. Раҳмонбердиев, У. Абдуллаевларнинг «Тутчилик» китобларини нашр этди.

Бу китоблар қишлоқ хўжалик институтлари студентлари учун дарслик сифатида чиқарилди. Шунингдек, бу китоблар ипакчилик соҳасида ишловчи ходимлар, мактаб тажриба участкасида шуғулланувчи ўқувчилар учун ҳам фойдалидир.

Нашриёт М. Р. Ғаниеванинг «Ипак қурти касалликлари ва зараркунандалари» китобини ҳам босмага тайёрлаб қўйди.

Ҳ. ҒУЛОМОВ.

ШАХМАТ

БОЛАНИНГ ЎЙИНИ „Б Е Ж О“

Йирик мусобақаларга биринчи марта қадам қўйганлар, одатда, кузатувчиларнинг диққат марказида бўлмайдилар. Қўқонлик ёш, биринчи разрядли А. Ханни республикамиз шахмат ҳаваскорлари ҳали яхши танимайдилар. У Ўзбекистон чемпионлиги учун бўладиган курашда биринчи марта қатнашмоқда.

Ўзбекистон XXVIII чемпионатининг кескин кураш билан ўтган биринчи турида Хан самарқандлик биринчи разрядли Г. Туманов билан учрашди. Қора доналар билан ўйнаган Хан гроссмейстер Тарраш номи билан юритилувчи вариантни қўллади. Фарзин гамбитининг бу варианти кўпинча мураккаб ва чигал позицияларни вужудга келтиради. Ханнинг муддаоси ҳам шу эди. «Ҳаш-паш» дегунча унинг сипоҳлари муҳим катакларни эгаллаб олди ва бўлажак актив операцияларга шайланди. «Қўшинлар» қўмондони 13-юришда филини қурбон беришга ва бунинг эвазига рақиб шоҳи «қалъа»сини бузишга аҳд қилди. Шу пайт залда ҳозир бўлганлар «бола»нинг ўйини «бежо»лигига, Ханнинг анчагина маҳорат эгаси эканлигига тан бера бошладилар. «Текин» ўлжага ҳирс қўйган оқлар рақибининг 20-юришидан кейиноқ мағлубиятга иқрор бўлди. Бу қизиқ ўйин бир соатча давом этди холос.

Тошкентлик мастерликка кандидатлар Шаҳзода билан Мухин учрашувида қора доналар билан ўйнаган Мухин дебютда стратегик хатоларга йўл қўйди. Бундан усталик билан фойдаланган Шаҳзода биринчи муҳим очкони қўлга киритди.

Андижонлик мастерликка кандидат И. Назаров ҳисобдан янглишди ва И. Бирбрагерга ютқазди. Мастерликка кандидатлар Е. Шварцман билан Г. Бударин дуранг қилишди. Уч партия кечиктирилди.

Мусобақа шартига кўра, биринчи икки ўринни эгаллаганлар СССР шахсий биринчилигининг ярим финалида қатнашиш ҳуқуқини оладилар. Чемпионат икки ҳафтадан ортиқроқ давом этади.

М. МУҲИТДИНОВ
СССР спорт мастери.

ТЕЛЕВИЗОР ● ЭЪЛОН ● КОНЦЕРТ ● КИНО ● ТЕАТР

ЭКРАНЛАРДА

6 МАРТДА

Ўзбек тилида: 18.00. **Пионервожатий**, 18.20. **Шоирлар—болаларга**, 18.35. **Аму қаҳрамонлари** номли янги спектаклдан парчалар, (Охунбобоев номли ёш томошабинлар театридан), 19.15. **Телевизион янгиликлар**, 19.30. **Улкамизда баҳор** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 19.45. **Концерт** (Ўзбекистон радио ва телевидение қилли квартети ижросида).

Рус тилида: 20.15. **Оқ чучмума** номли киноповесть, 20.40. **Концерт** (профтехника таълими ўқувчилари ижросида), 21.10 **Халқаро масалалар** (комментатор суҳбати), 21.25. **Телевизион янгиликлар**, 21.40. **Меҳнатда қаҳрамон аёллар** (телевизион очерк), 22.00. **Верди музикаси.**

22.45. **Сўнгги ахборот** (ўзбек ва рус тилларида).

САҲНАЛАРДА

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА— 6/III да **Риголетто**, 7/III да **Жизель.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 6/III да **Номус**, 7/III да **Гамлет.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА— 6/III да **Алпомиш**, 7/III да **Икки билагузук.**

КИНО

Сен етим эмассан — «ВАТАН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН» «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (ўзбек тилида кундуз ва кечқурун, рус тилида кеч соат 10 яримда).

Кўприк кўтарилганда—«ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч соат 10 да).

БОЛАЛИ УЙ — «ИСКРА» (кеч соат 10.20 минутда).

Евгений Гранде—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2, кеч 6 ва 10 да).

Урушдан кейин кеч соат 6 да— «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Барон Мюнхгаузен — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
6 мартда

Бухарестда бўлиб ўтган Жаҳон фестивали лауреати

ҚУРМАНҒОЗИ НОМЛИ ҚОЗОҚ ДАВЛАТ ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ ОРКЕСТРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Программада: қозоқ куйлари ва қўшиқлари, қардош республикалар композиторлари, рус ва Ғарбий Европа классиклари асарлари.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

„Ташпромторг“ нинг 140-магазини

6 мартдан 15 мартгача

Тошкент тўқимачилик комбинати ишлаб чиқарган

ИП ГАЗЛАМАЛАР СОТИШ-ВИСТАВКАСИ

ЎТКАЗАДИ

(140-магазин Беруний майдонида жойлашган).

ТОШКЕНТ КАНОП ЙИГИРИШ-ТЎҚИШ ФАБРИКАСИ
ишлаб чиқариш ихтисосларига ўргатиш учун
ХОТИН-ҚИЗЛАР

қабул қилади

Ўрганиш муддати-2 ой. Шу муддатдан кейин ишбайга кўчириладилар.

Тошкент шаҳар, Ленин район, Крупская кўчаси, 8-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

Ҳурматли кўчаси, 11-уйда турувчи **Ҳусниддин Эржоновнинг** Лутфи кўчаси 14-уйда турувчи Муҳаббат Толипжоновна Эржоновадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Академическая кўчаси, 9-а уй, 14-квартирада турувчи **Ҳусан Тўйчиевич Қаюмовнинг** Сағбон кўчаси, 1-тупик, 4-уйда турувчи Турғуной Муҳитдиновна Мамаюсуповадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

Қоратош кўчаси, 58-уй 3-квартирада турувчи **Владимир Михайлович Ивановнинг** Садовая кўчаси, 25-уйда турувчи Евгения Филипповна Ивановадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного и сельского областных Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари — 25885. Секретариат — 34808. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат, транспорт ва маҳаллий ахборот бўлимлари — 33786. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31.936. Эълонлар бўлими — 28142.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 06743. ИНДЕКС 64695 А.—1544.